

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, 1. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNYA ELEMÉR

Háboru vagy béke

A berlin—római tengely Barcelóna elfoglalásával kétségen kívül újabb nagy sikert könyvelt el, amely jelentőségében felér 1938. sikereivel. Chamberlain római utja óta világossá vált, hogy Mussolini semmit sem tart fontosabbnak, mint a spanyol háboru győzelmes befejezését. Chamberlain, mint igazi angol, üzletkötésre ment Rómába és nem hagyta otthon a csekkfüzetét. Ebben a füzetben a csekklapok Djobutiról, a Szeui csatorna vezetésében való részesedéséről voltak kiállítva és az áru, amelyet ezért vásárolni akart: Spanyolországban az olasz csapatoktól való kiűritése. Rómában azonban meg kellett tudnia, hogy ez az áru nem eladó. A Duce semmi áron nem volt hajlandó arra, amire magát már tavaly husvétkor kötelezte. A válságos helyzet sulpontja ettől kezdve Spanyolország-ra helyeződött.

És ettől a perctől szétfoszlott Chamberlain utolsó békeillúziója. Sem Hitler, sem Mussolini nem kiélhette ezt az illúziót, bár maguk is tudták, hogy a Münchenben kiépített békeatomszférában apró dolgokat könnyen el lehet érni. De nem várhatták: főleg saját expansiv politikájuk autódinamikus erejénél fogva, de nem várták attól a félelemtől hajtva sem, hogy Chamberlain kormányát a türelmetlenebb angol pártok kormánya válthassa fel. Kénytelenek voltak a követelések terére lépni és ez okozta azt, hogy Chamberlain ma tisztában van azzal, hogy az engedmények politikája nem folytatható. Nem a személyben, hanem a kormányt kezében tartó személy szellemében történt változás. Ma mindegy, hogy Morrison, Churchill, vagy más a brit miniszterelnök, egyikük sem tehat mást, mint fegyverkezik és nem enged. Mondják, hogy Chamberlain most már az ellenzék is tartja, mert egy esetleges katasztrófa esetén Anglia védtelenségének legjobb kifejezője, ha olyan ember áll az élen, akiért négy hónap pal ezelőtt egész Európa, mint a béke megmentőjéért lelkesedett, aki ma a békédij legméltóbb jelöltje.

Az angol közvéleményt hetek óta elszántság jellemzi, mégis nagyon sokan vannak Angliában, akik a spanyol beháboru eldőltenek nem tulajdonítanak jelentőséget. Az egyik angol lap hivatkozott arra a példára, hogy amikor Wellington herceg megtisztította Spanyolországot a napoleoni hadseregtől, távozott onnan és eszébe sem jutott, hogy Spanyolország további sorsába beavatkozzon. Az analógia sántít, mert Olaszországban kidolgozott terveit és céltudatos lépéseit vannak, amelyekből egyelőre nem enged. Reálpolitikusi szemekkel nézve a Barcelóna elfoglalása után következhető eseményeket, számítani sem lehet arra, hogy Olaszország, amely az imperio külpolitikai sikereit a Földközi-tengeren akarja lejátszani, feladja azt a pozíciót, amelyet pénzzel, vérrrel szerzett meg. A berlin—római tengely most jut igazán válaszfutásra és most fogja érezni, hogy nem mindig könnyű eredményeket elérni. Mit fog vasárnap mondani rádiószózatában Roosevelt és Daladier? A gondolat formulázásának sokféle lehetősége van, de az ugynevezett demokratikus állampárt minden tagja ma egy tagadó szóra van beállítva: nem! Ez a „nem” sokkal erősebb, mint amelyet a nyugati hatalmak tavaly márciusban és szeptemberben hallottak, mert ez a „nem” már nem tiltakozás, hanem nyílt álláspont, amely ellenálláspontot kíván maga után. A diplomácia technikájának szempontjai szerint érthetjük, hogy a nyugati államok képviselői miért sietnek előbb hallatni ezt a „nem”-et, mint, hogy a német vezérkancellár beszédjé elhallatszik, hogy nyilván kihívják az ellenálláspontot. És ha nem is Hitler hétfői beszédében, hanem a közeli két hétben a berlin—római tengely arra fog válaszolni, hogy készen áll-e a háborúra, vagy elhallgattatja követeléseit.

Olyan alternativa ez, amely eddig a tengelyállamokra nézve nem adódott. Olyan alternativa ez, amely közül mindegyik súlyos és az utóbb említett, vagyis a követelésekkel való elhallgatás legfeljebb azt az erkölcsi sikert jelenti, hogy a béke megmentésének fénye nem Chamberlain és Daladier homlokát fogja köríteni, hanem a Duceét és Hitlerét. Nagy lelki erő és áldozatosság kell a diktatúrák részéről, hogy a békeakarati sulpontját a tengelyre állítsák be.

Ha ez nem történik meg, akkor Európa népe az előtt a reménytelen helyzet előtt áll, hogy nincsen, aki a békét megvédje. Szeptemberben volt, de éppen Chamberlain békeillúzióinak csökkenése folytán az emberiség elvesztette a béke nagykövetét és Európa helyzete súlyosabb lesz, mint tavaly szeptemberben volt. Mégis, éppen a szeptemberi napok tanulságai emlékeztetnek arra, hogy a remény feladása mindig tulkorán történik és a békében rendületlenül a hívő fanatizmusával kell hinni. Lehet, hogy a bekerítettnek

látzó Franciaországban elhatalmasodik a jobb-oldaliaknak az a felfogása, hogy a veszélyeztettség magában véve még nem a közvetlen veszély és a fascista Spanyolország megtűrése bizonyos pontig kevesebb áldozatot kíván, mint egy háboru. Lehet az is, hogy Anglia, amelynek kétségkívül százszor többet jelent a Földközi-tenger, mint Középeurópa, bizik annyira erejében és abban, hogy az előbbi, Földközi-tengeri helyzet felborulása mellett is érvényt tud szerezni hatalmának. A jelen helyzetben minden attól a mérséklettől függ, amelyet a szembenálló hatalmak egyrészt igényeik kielégítése, másrészt az adott helyzetben való megnívágás tekintetében mutatni tudnak. Egy „nem” és egy „igen” áll szemben döbbenetes gyorsasággal jutott új fordulathoz. Beszédék, szavak, fenvegetések és fejtegetések jutnak el a léghullámokon. Egy „igen” hangzik el az egyik oldalon, a területi és népi gyarapodás igénye, amelyre a „nem” hanghulláma ad választ. De ki tudja, hogy meddig tart a nyugodt állapot, amikor csak a hanghullámok viaskodnak a légürben?

Hazánk összes magyarjaihoz!

Öfelsége a Nemzeti Ujjászületés Frontjának alakításával meghatározta országunk politikai életének új alapjait. A rendelettörvény böles intézkedése szerint a romániai nemzeti kisebbségek számára a Nemzeti Ujjászületés Frontjának keretein belül kisebbségi alosztályokat alapít, amelyekben népképviselőik elismeretnyer és az államélet minden fokán elismeretelni fog.

Öfelsége kormánya jóindulatu kezdeményezésre a romániai magyarság vezetőit a legnagyobb gonddal és megértéssel tanulmányozták azt a formát, amelybe a magyarság, mint egységes népközösség népi jogaimak elismerése és biztosítása mellett részvehet abban az államépítésben, amely a békés jövő alapját hivatott lerakni. E szempontokat figyelembe véve a romániai magyarság vezetőit és a kormány között a következő megállapodás jött létre:

„Tekintettel a Nemzeti Ujjászületés Frontjának létesítéséről szóló, valamint a kisebbségekről szóló 1938. augusztus 4-iki törvényrendeletre, a következőképpen állapodtak meg:

1. A román állampolgárságu magyarok testületileg beilleszkednek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A vegyes lakosságú falvakban és városokban külön magyar alosztályokat létesítenek. Ezeket az alosztályokat a legfelsőbb tanácsban 10, a direktóriumban egy tag képviseli. A titkári hivatalokban megfelelő arányban magyarok neveznek ki.

2. A román állampolgárságu magyarok összes szakmai szervezetét testületileg besoroloznak a jelenleg létező és ezután erre a területre vonatkozó törvények által előírt szakmai szervezetekbe és a vezetőségben biztosítják számukra a megfelelő képviselőket.

3. A politikai megváltkozáson kívül, amelyeknek helye a Nemzeti Ujjászületés Frontjában van, a román állampolgárságu magyarok köztüvelődési, gazdasági és társadalmi célokra külön szervezetet létesítenek.

Kelt Bucuresztben, 1939. január hó 17.

Dr. gróf BÁNFY MIKLÓS s. k.

Dr. SZÁSZ PÁL s. k.

Dr. gróf BETHLEN GYÖRGY s. k.

Dr. GYÁRFAS ELEMÉR s. k.

ARMAND CALINESCU s. k.

belügyminiszter.

Midőn e megállapodást magyar testvéreink előtt örömmel hirdetjük ki, felhívunk minden

magyart, férfiakat és nőket egyaránt, akik 21-ik életévüké; betöltötték, hogy mindnyájan haladéktalanul lépjenek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Népiünk érdeke parancsolja ezt.

Beiratkozni bármely erre jogosult hatóságnál, vagy a szervező bizottság által kiküldendő iven kell. Kívánatos, hogy a beiratkozó magyar voltát is jelezze, amár minden magyar, bárhol jelentkeznék is, a rendelkezések figyelembevételével azonnal a magyar alosztály tagjává lesz. Hirdetjük, hogy a megérésnek, a lelki harmóniának korszaka kezdődik ma és olyan jövő alapjait rakjuk le, amelybe magyarságunk közös munkában nem csak az állam iránti kötelezettség szolgálja, hanem különleges nemzeti, vallási, gazdasági és társadalmi érdekeit és jószágos törekvéseit is.

Purgly László, Konopi Kálmán dr., Jósika János báró, Szentkereszhy Béla báró, Markovics Kálmán, Teleky Artur gróf, Szentiványi Gábor dr., Teleky Béla gróf, Korponay Kornél, Müller Jenő dr., Kós Károly, Szűzváry Mihály gróf, Harsár Géza dr., Bethlen Ádám gróf, Pekry Géza, Barabás Béla dr., Toldalaghy Mihály gróf, Máriafy Lajos, Teleky Ernő gróf, Jelen Gyula dr., Tusa Gábor dr., Szász József, Mikó László, Ugron Pál, Szalkács Zoltán, Ugron János, Kemény János br., Oroscz Károly, Sebesi János, Schwaizer Béla, Mikos Mihály gróf, Nagy Endre dr., Surinya Balázs, Szijártó Balázs, Bogdán István dr., Bőszörményi Sándor dr., Papp Elek dr., K. Balogh Ferenc, Illyés Sándor, Molnár György, Cs. Károly István, Flatskó János, Balázs Isván, Rác Mihály, Demeter Ferenc, Albrecht Dezső, Asztalos Sándor dr., Tamási Aron, Mikó Imre dr., Fejérváry Jenő, Biró Péter, Finta Andor, Patrubány Miklós, Teleky Ádám gróf, Tompa Lajos, Reinhardt Gyula, Baros Adorján, Elekes Viktor, Pogány Albert, Bakó Károly, Bartos Gábor, Kuczay János, Nánassy János dr., Dániel Elemér, Bálini András, Bánay János, Bustya Béla.

Öfelsége kormánya őszinte szándékának bizonyossága és Calinescu belügyminiszter a fentebb közzétett egyezség létrejötte köve kezében Bánffy Miklós grófnak máris engedélyt adott olyan magyar népközösség működésére, amely az egyezség harmadik pontja értelmében kulturális, gazdasági és szociális téren a magyarságot képviselni hivatott és őt ennek szervezésébe felhatalmazta.

Holnaptól kezdve
HÉTFŐ f. hó 30

5 maradék és kupon nap

GALLIA-NÁL

Timişoara, Bulev.
Ferdinand 7. (Palace)

Gafencu és Csáky külgügyminiszterek kinevezésük előtt Budapesten tárgyaltak a román—magyar közeledésről

Egyszerre történik a román—magyar és a jugoszláv—magyar egyezmény megkötés.

Milánóból jelentik: A Corriera della Sera budapesti tudósítójának felülnő jelentését közli a Ciano kezdeményezésére megindult diplomáciai tárgyalásokról. Ciano külgügyminiszter egyik legutóbbi nyilatkozata megerősítette Szto. Jadinovics jugoszláv külgügyminiszter és Csáky gróf magyar külgügyminiszter találkozásának hírét. Ciano bélyei és belgrádi megbeszélései tisztázták és pontosan körvonalazták az olasz—jugoszláv viszonyt és beavatott körökben úgy tudják, hogy

Pál jugoszláv régensherceg ismerete Ciano előtt az elgondolásait egy esetleges jugoszláv — magyar és román — magyar együttműködés lehetőségéről. A Belgrád és Bucuresti között fennálló dinasztikus és szövetséges kapcsolatok nem akadályozzák meg egyik országot sem a Magyarországgal való esetleges megegyezésben. A két

szövetséges országnak az volna a kívánsága, hogy

a jugoszláv—magyar és a román—magyar megegyezés egyidejűleg történjék meg. Általában ezt Olaszország és Lengyelország is kívánatosnak tartaa. Altalában véve a fenti államok között az enyhülést a közeli lehetőségek közé sorozzák és szó van esetleg arról is, hogy a mult év, augusztusi bédi egyezményt ez érdekelt államok valamennyije aláírja.

Érdekes, hogy Csáky és Gafencu külgügyminiszterrel történt kinevezésük előtt beható vizsgálat alá vették a román—magyar közeledés tervé: azon a találkozáson, amely Budapesten történt,

de amelynek hírért eddig senki sem tudta. A budapesti olasz követ, Da Vinci, különben pénteken este Rómába utazott.

„Amerika a támadó felett lándzsát fog törni“

Wallace külgügyi államtitkár szenzációs beszéde. — „Az üldözőkkel Amerika nem lehet barátságban“

Washingtonból jelentik: Summer Wallace, az Egyesült Államok külgügyi államtitkára pénteken nagy beszédet tartott. Kifejtette, hogy az amerikai nép és az Egyesült Államok kormánya a legerőteljesebben elítéli az emberek üldözését tekintet nélkül arra, hogy ez nagy, vagy kis államokban történik. Nem törődünk azzal, hogy ez ellen akárki is tiltakozik. Az Egyesült Államok a jövőben sem fogja véka alá rejtteni véleményét a zsidó üldözések ügyében. A különféle európai államok zsidóellenes rend-

szabályai erősen nyugtalanítják az Egyesült Államok kormányát. Mi barátságos viszonyt akarunk minden néppel, de ha egy-két kormány az embertelenségek politikáját követi, akkor az Egyesült Államok és az ilyen államok között elképzelhetetlen a barátság és a megértés. Ha Amerika lemond a semlegesség elvéről, akkor ez csakis Rooseveltnél szellemében történik meg, amennyiben Amerika a támadó ellen és a megtámadott védelmében fog lándzsát törni.

Ólmozott vasúti kocsikban Németország katonákat szállíthat Csehszlovákián át

Uzembe helyezhető-e Csehországban a leszerelt szudetavidéki gyárak?

Prágából jelentik: A prágai kormány jelentése szerint a csehszlovák és német vasúttársaságok között nagyfontosságú egyezmény jött létre. Ennek értelmében a jövőben mindkét állam területén leolmozott vasúti kocsik is áthaladhatnak, tekintet nélkül azok tartalmára. Ilyen körülmények között nem kell megütközni, ha

ezentúl német katonai szállítmányok mennek keresztül a brünni állomáson. Lehetséges lesz a leolmozott vagonokban való katonai szállítmányok lebonyolítása Zwittau, Hohensta-

adt és a Lundenburg vonalon is. Így például német csapatok lesznek szállíthatók Drezdából Bécsebe,

úgy, hogy többszáz kilométeres utat tudnak megtakarítani.

A Havas ügynökség jelentése szerint német hivatalos körökben mitsem tudnak arról, hogy a német—csehszlovák ipari megállapodások megítélésénél Csehszlovákiának, hogy jelenlegi területén ismét üzembe helyezze azokat a gyárakat, amelyek a Németországnak átengedett területek voltak.

Temesváriak Márton Áron dr. erdélyi püspök kolozsvári felszentelésén

Nagy előkészületek folynak már Kolozsvárott Márton Áron dr. ui erdélyi római katolikus püspök ünnepeles felszentelésére és beiktatására. A fénves egyházi ceremóniák között a végbemaró felszentelés a kolozsvári Főéri Szent Mihály templomban lesz. Az új püspök ugyanis kinevezése előtt a Szent Mihály templom plébánosa volt és rászokásának jeléül választotta új mellóságába való felszentelése helyének a kolozsvári templomot. A felszentelési Cassulo Andrea bucuressii pápai nuncius Pacha Ágoston temesvári megyéspüspök és Fiedler István dr. szatmár—nagyvárad megyéspüspökök vezetik díszes egyházi segédlettel. Temesvárról Pacha Ágoston püspök kíséretében utazik Waltner József dr. kanonok, püspöki irodavezető is. A temesvári székesegyház káptalana tegnap tartott ülésében Káyer Lajos nagyorvost személvél választotta ki, hogy a felszentelési és beiktatási ünnepségen a temesi káptalant képviselje. Ezenkívül a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja küldöttségileg szintén megjelenik a kolozsvári ünnepségen, mivel az új püspök éveken át a Katolikus Népszövetségnek párhuzamos szervező erővel rendelkez, nagytudású központi igazgatója volt. A Katolikus Népszövetség képviselőjében Rech K. Géza apátplebános, országos alelnök, Martzy Mihály temesvári e.nök, Fodor József főtitkár, Meisner Vilmos, Lázár László, Riszlics György dr. és Vuchetich Endre dr. vezetőségi tagok utaznak Kolozsvárra.

Az olasz király és a bolgár cár előtt lezuhant egy repülőgép

Rómából jelentik: Egy vadászrepülőgép eddig ismeretlen okokból a gridonai repülőtér igazgatóság épületének tetőzetére zuhant, bentintartánya felrobbant és felgyújtotta az épületet. A pilóta szörnyen halt, az épületben egy tisztviselő és egy takarítónő halálra égett, egy másik női alkalmazott súlyos égési sebeket szenvedett. A szerencsétlenség Viktor Emanuel király és császár és Boris bolgár cár jelenlétében történt, akik éppen akkor érkeztek a repülőtér meglátogatására.

Kártérítés a munkácsi incidensért

Prágából jelentik: Krno követ, a cseh külgügyminiszter állandó helyettese, a sajtó képviselőinek nyilatkozott és kijelentette, hogy Csehszlovákia hajlandó a munkácsi támadás ügyében kártérítést adni és 70.000 pengőt ajánlott fel az ágyúzástól megromgált munkácsi színház és templom helyreállítására. A Magyarországhoz való viszonyunk annyira megjavult — mondotta, — hogy egy azóta történt incidens már a legbarátságosabban intéztük el. A magyar külgügyminiszter egyik legutóbbi beszédében annak a reménynek adott kifejezést, hogy a munkácsi incidens volt az utolsó a két nép között. Csehszlovákia is osztja ezt a reményt és kívánságot.

Szűllő Géza dr. a magyarországi reformokról

Budapestről jelentik: A „8 Órai Ujság“ közli Szűllő Géza titkos tanácsos, felsőházi tag, a felvidéki magyarság híres vezérének nyilatkozatát az aktuális politikai kérdésekről. Szűllő Géza a zsidókérdésről többek között a következőket mondotta:

— A zsidótörvényt közjogi szempontból helytelenítem, mert differenciált teremt az állampolgároknál. Ez pedig veszedelmes dolog, mert ez az oka annak, hogy a mostani népcsoportok útjára lépünk és ez alkalmas arra, hogy meggyengítse azt az egységet, amelyet úgy hívunk, hogy nemzeti állam. A zsidótörvényt és a földbírtokreform-törvényt egyszerre élebe léptetni nem lehet. A zsidótörvényre szükség van, de csak úgy, hogy lelki sebeket ne ejtsünk és ne gyengítsük magát a nemzetet. Csinjában kell bánni a társadalmat felforgató közjogi törvényekkel. Mert törvényeket alkotni lehet, de a társadalmat csak evolúciójával lehet irányítani. Ha elég keresztény elem volna, hogy a gazdasági élet minden vonalán szakszerűen vegye kezébe az irányítást, amint ez Németországban történt, akkor nem volna baj.

Nem tudott élni férje szerelme nélkül

Dumitrescu Teodora husz éves csáková asszony hosszabb idő óta féltékeny volt férjére, akit azzal gyanúsított, hogy szívesen udvarol más asszonyoknak és emiatt többször tett szemrehányást neki. Két nap előtt ismét szóváltásba keveredett férjével, aki néhány tréfás szóval véteit véget a vitának és eltávozott hazulról. Amikor délből visszatért a lakásba, a szobában eszméletlenül találta a feleséget. Az asszony mellett a földön egy üveg feküdt, amelyben marolug volt. Az üveg tartalmának nagyobb részét a fiatalasszony megitta. Az öngyilkos asszonyhoz orvost hívtak, de a maró folyadék olyan súlyos belső sérüléseket okozott, hogy életét már nem tudták megmenteni. Dumitrescu Teodora tegnap meghalt. Bucsulevelét hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy férje szerelme nélkül nem tud élni és azért választotta a halált.

Tej
Kneipp és Franck
Tejéskávé
mindenkinék és mindennap!

Nemzetközi értekezletet kezdeményez Franciaország

Az angol vezető körök békeszózatot adtak ki. — Amerika a spanyol nemzeti kormány elismerésére készül. — Ciano is részt vesz a birodalmi gyűlés hétfői ülésén

Franco hadserege a Pyrenneusokhoz érkezett és megszállta a spanyol-francia határon levő Bou kikötőt

Londonból jelentik: A Daily Mail római levelezője úgy értesül, hogy a négyhatalmi egyezmény útját még akadályok zárják el. Elsősorban a spanyol hadműveletek még nincsenek befejezve. Ezenkívül tisztázandó Franciaország magatartása bizonyos kérdésekben és végül

a négyhatalmi tanácskozás gondos előkészítésére szorul.

A Daladier által javasolt világértekezlet összehívását római politikai körök szerint Chamberlainra kellene bízni.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó elsősorban Barcelona elestének nemzetközi következményeit, valamint az olasz követelések ügyét tárgyalja. A nemzetközi helyzet tisztázódása, valamint

a háborús veszély elhárítása céljából célszerű volna a nemzetközi értekezlet összehívása.

Hangoztatják a lapok, hogy a francia nép egy emberként száll síkra, ha a gyarmati birodalom ellen bárki fegyveres támadást kezdene meg. Franciaország nem fog támadást kezdeni, de a birtokában levő területeket minden erejével meg fogja védeni. Hangoztatják, hogy akkor, amikor Csehszlovákia megvédéséről volt szó, akkor a nép egysége megoszlott, de

a francia területek megvédése tekintetében minden francia egységt.

A Jour is a nemzetközi értekezlet összehívásának lehetőségéről ír és valószínűnek tartja, hogy a francia kormány hajlandó lenne egy ilyen értekezleten résztvenni.

AZ ANGOL KÖZÉLET VEZETŐINEK BÉKESZÓZATA

Az angol közélet kiválóságai szózatot fordultak a német közélet vezetőihez és a német néphez, hogy csatlakozzanak ahhoz a végső erőfeszítéshez, amelynek célja a háború rémének és a népek közti ellenségeskedéseknek száműzése és az európai civilizáció megmentése. A szózat sötét színekkel eseteli a modern hadviselés borzalmait és utal arra, elérkezett az idő, hogy a béke hívei minden országban összefogjanak és közös erőfeszítéssel hárítsák el a katasztrófát. Az angol nép nem akar másoknak parancsolni. Megvédi saját szabadságát, békéjét, egyenlőséget és igazságot kíván mindenki számára. A békekiáltványt aláírták többek között Montague bankkormányzó, lord Willington, volt indiai alkirály, lord Derby, lord Dawson, számos képviselő és főrend.

Rómában megcáfolják azokat a híreket, mintha az olasz kormány hatalmi értekezletet akarna összehívni abból a célból, hogy a spanyol kérdést rendezzék. Az a felfogás, hogy a

francia részről sugalmazott ilyen kezdeményezések nem célravezetők. A Lavoro Fascista szerint az ilyen javaslat csak Franciaországnak jelentene előnyt, mert elhárítaná magáról a felelőséget azok miatt a tévedések miatt, amelyeket Spanyolországgal szemben elkövetett.

OLASZORSZÁG ELLENZI A NÉGYHATALMI KONFERENCIÁT

Rómából jelentik: Virginio Gjaja lapjában foglalkozik azokkal az értesülésekkel és találgatásokkal, amelyek Olaszország további magatartására vonatkoznak. Az ismert olasz publicista többek között ezeket írja:

„Az írták és hangoztatták, hogy Barcelona bevétele után Olaszország ismét szőnyegre viszi követeléseit. Ez tévedés, mert ezek a követelések nem függenek össze más természetű eseményekkel. Olaszország követelései állandó jellegűek lesznek mindaddig, amíg azokat ki nem elégítik. Egyes lapok a négyhatalmi értekezlet összehívásával foglalkoztak, amelyen állítólag

Hitler hétfői beszédétől nem várható meglepetés

BERLINBŐL jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint Hitler január 30-iki beszédében minden valószínűség szerint bejelenti az olasz király és császár németországi látogatását. Nem lehetetlen, hogy a beszéd elhangzásakor számos olasz vendég lesz jelen, így Farinacci és esetleg Ciano külügyminiszter is. A Danziger Vorposten szerint Hitler részletesen vázolja majd a nemzetközi helyzetet és szavai főképpen a tengelyállamoknak legutóbbi Európa keleti és délkeleti részében folytatott megbeszéléseiből, a spanyol határon bekövetkezett fordulatból, valamint az olasz-német megbeszélésekből indulnak ki. A lap szerint a beszédől nem kell szenzációkat várni. Végül a lap leszögezi, hogy alaptalan az a feltevés, mintha Hitlernek támadó szándékai lennének akár Afrikában, akár Spanyolországban, akár pedig Nyugaton.

A francia államtanács ülése

Párisból jelentik: Az Elysée-palotában ma Lebrun elnöke alatt államtanácsot tartottak, amelyen Bonnet külügyminiszter beszámolt a külpolitikai helyzetről, majd pedig Sarraut belügyminiszterrel együtt ismertette a francia-spanyol határon foganatosított intézkedéseket, amelyek egyébként összhangba akarják hozni Franciaország biztonsági érdekeit az emberiség szempontjaival.

KORLATLANUL AD EL AMERIKA REPÜLŐGÉPET FRANCIAORSZÁGNAK

WASHINGTONBŐL jelentik: Roosevelt elnök azon nyilatkozata, hogy Franciaország korlátlan mennyiségben vásárolhat repülőgépeket az Egyesült Államokban, mindentűt mély benyomást keltett. Ugyancsak nagy szenzációt jelent az a hír is, hogy egy francia légügyi bizottság felhatalmazást kapott, hogy megkössze a összes amerikai repülőgépgyárakat és tanúl-

a spanyol-kérdést kívánnák megvitatni. Ugyanekkor ennek az értekezletnek összehívását a Duce kezdeményezésének tulajdonították. Jó lesz már jöelre leszögezni, hogy Olaszország nem akar tudni ilyen értekezletéről, mert ez csak árthatna a spanyol nemzetiek érdekeinek.

„A FELKELŐK LETTEK — A FELSZABADÍTÓK” — IRJA A NÉMET HIVATALOS SAJTÓ

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz nagy cikkben foglalkozik a Barcelona elfoglalása folytán előállott helyzettel. A liberális körök — írja a lap — csatlakoztak és a vörös potentátok, akik „demokratáknak” nevezik magukat, beigazolták, hogy rabszolgatartók, a „felkelők” pedig, hogy valójában felszabadítók. Hasonló esetben Ausztria lakossága a felszabadulás örömeivel üdvözölte a nemzeti szocializmust. A demokraták helyesen tennék — írja a lap —, ha számot vetnének a tényleges helyzettel és felhagynának azzal, hogy prédikációkat intézzenek a német néphez demokrata-propagandájuk érdekében. Helyesebben tennék, ha saját dolgaikkal foglalkoznának.

„CSAK AZ AGYÚK SZAVÁVAL LEHET MEGOLDANI...”

RÓMÁBŐL jelentik: A „Relazione Internazionale” szerint a spanyol polgárháború befejezése után sorra kell kerülnie az olasz sérelmek orvosolásának. Franciaország visszautasító magatartása esetén az európai események fatális görbéhez érkeznek, olyanhoz, amelyet csak az örök törvénnyel: az agyúk szavával lehet megoldani. Az olasz lap cikkének befejezésében megfenyegeti Franciaországot az „olasz acéllal” és hivatkozik a Róma-Berlin-tengely törhetetlen erejére.

mányozhatja a legmodernebb szerkezetű gépeket, amelyeket eddig a legszigorúbban őriztek.

A FRANCIA FEGYVERGYÁRAK ÉJJELEL-NAPPAL DOLGOZNAK

A francia haderő hihetetlen tempóban fegyverkezik. A fegyver, hadianyag és repülőgépgyárak éjjel-nappal dolgoznak. Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy a francia nemzetvédelmi minisztérium nagyobb számú tartalékos technikus katonai szolgálatra hívott volna be, hogy kiképzésüket tökéletesítsék.

TÜNTETTEK GIBRALTÁRBAN A SPANYOL NEMZETI ÜGYVIVŐ ELLEN

Gibraltárból jelentik: A nemzeti spanyol ügyvivő hivatalos helyiségei előtt pénteken a baloldali körök zajos tüntetést rendeztek. A rendőrség gumibotokkal verte szét a tüntetőket. Hivatalos megállapítás szerint a tüntetésben több, mint 1000 angol alattvaló részt vett.

Az ukrán kérdés aktualitását veszítette

Moszkvából jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint nagy érdeklődéssel kísérik dr. Schnurenak, a német külügyminisztérium kereskedelmi osztálya vezetőjének moszkvai látogatását. Szovjet körökben most az a felfogás alakult ki, hogy az ukrán-kérdés sem Németország, sem pedig Szovjetország szempontjából nem jelent közvetlen aktualitást.

Negrin bejelenti, hogy tovább harcol

Barcelónából jelentik: A nemzetiek csapatai tegnap 52 helységet foglaltak el a Barcelóna körül elterülő ipari vidéken. Barcelóna teljes megtisztítása és biztosítása után a csapatok tovább nyomultak előre és a köztársaságiak csapán Badalone városban próbálták ellenállást kifejteni, a nemzetiek azonban a várost körülrakták és el is foglalták. A tegnap fogságba jutott köztársaságiak száma meghaladja a 2000-et.

Negrin köztársasági miniszterelnök a spanyol néphez intézett kiáltványában hangoztatja, hogy Spanyolország már nagyobb megpróbáltatásokon is átment, mint aminők a jelenlegiek.

Csalódik az ellenség, ha azt hiszi, hogy Barcelóna eleste a köztársaság összeomlását jelenti.

A köztársasági hadsereg még elég bő ember- és hadianyag tartalékokkal rendelkezik. Kiáltványa végén Negrin ígéretet tesz, hogy a kormány megmenti a helyzetet.

A Giornale d'Italia vezércikkében azt írja, hogy a spanyol polgárháború közeli befejezése után létrejön a valódi nemzeti egység, amely függetleníteni fogja poltlikóját a szomszédos államok befolyásától.

A lap szerint titkos egyezmény volt a köztársasági Spanyolország és Franciaország között, amelynek alapján európai háború kitörése esetére az afrikai népeknek szabad átvonulást utat engedtek volna.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a nemzeti csapatok néhány osztaga halászbárkákban Bou kikötőjébe érkezett és partra szállt. Ez a város a francia-spanyol határ közvetlen közelében fekszik és pályaudvara az egyetlen állomás volt, amelyen át a köztársasági Spanyolország összeköttetést tarthatott fenn Franciaországgal.

Ugyancsak a Havas-iroda jelentése szerint a franciaországi Perthus, Cerbere és Port-Madame községek közelében türelmetlen köztársasági spanyol tömeg ostromolja a francia határőrségeket, hogy engedjék át francia területre. Vendres kikötőből érkezett jelentés szerint halászbárkákon is egész sereg köztársasági menekült közeledik a francia partok felé. A francia határt mindezekre való tekintettel megerősítették.

Cerberénél a menekült spanyolok egész sora lépte át titokban a spanyol-francia határt a nemzetközi átlagoton keresztül.

Perthusnál több, mint száz felfegyverzett köztársasági katona jelentkezett. Fegyvereiket elvették és egyelőre internálták őket.

Marseillesi jelentés szerint a Devonshire nevű angol cirkáló, amelynek fedélzetén a köztársasági spanyolországbeli angol ügyvivő utazott, ma Marseillesbe érkezett.

A Havas iroda újabb jelentése szerint a francia hatóságoknak nincs tudomásuk arról, hogy Bou kikötőjében spanyol nemzeti csapatok léptek volna partra. Ezzel szemben az a hír terjedt el, hogy nemzeti csapatok partra szálltak volna Rosas spanyol kikötőben, amely húsz kilométernyire van a határtól.

A nemzeti csapatok ma elfoglalták Caldetach helységet és jelenleg Barcelonát elhagyva, attól 40 kilométernyire jutottak északkeleti irányba. Egy barcelonai jelentés szerint a nemzeti csapatok gyors

iramban haladnak a Pireneusok felé. Girona tartományt 18 kilométernyire sikerült megközelíteniük.

ESTRAMADURÁNÁL IS VISSZAVONULNAK A KÖZTÁRSASÁGIAK

A Havas-ügynökség jelentése szerint az estramadurái hadszíntéren a köztársasági csapatok parancsot kaptak, hogy az offenzíva előtt elfoglalt állásaikba vonuljanak vissza. A hivatalos közlemény szerint a visszavonulás észrevétlenül, teljes anyaggal és felszereléssel történt meg.

CSEHSZLOVÁKIA IS ELISMERTE FRANCO KORMÁNYÁT

Hivatalosan jelentik: A csehszlovák köztársaság kormánya elhatározta, hogy Franco kormányát, amelyet eddig csak de facto ismert el, cenzur de jure is elismeri. Erről a határozatról értesítette a Franco kormánynál működő

Csak elkeseredett tüzharc után sikerült agyonlőni Cristescu vasgárdista vezért

Az elszánt ember még súlyos sebesülten is tűzelt a rendőrökre

Bucurestiből jelentik: A napokban leleplezett újabb vasgárdista-terror szervezet ügyében a fővárosi hatóságok a legnagyobb eréllyel folytatják a vizsgálatot. Már eddig is számos embert tartóztattak le és az őrizetbe vett egyének kihallgatása szinte megszakítás nélkül folyik. Tulajdonképpen csak most váltak ismeretessé teljes részletességükben Cristescu Vasile történelmetanár rejtekhelye megtalálásának és agyonlövésének izgalmas körülményei.

A rendőrség nemrégiben arról értesült, hogy az Aviator Iliescu uca 15. szám alatti villában albrétben egy gyanús személy lakik. Az épületet megfigyelés alá helyezték, majd pedig intézkedés történt, hogy csütörtök este detektívek kutassák át a villa belsejét. Fél nyolc óra tájban

rendőr és detektív-gyűrű vette körül az épületet, majd pedig fél órával később, amikor az utcában már senkisémet tartózkodott, a rendőrség emberei kétoldról, a fő- és mellékbejáraton keresztül a villa belsejébe hatoltak. A detektívek már az emeleten jártak, anélkül, hogy a házbeliek közül valaki is felfedezte volna őket. Tudták, hogy a keresett gyanús személynek az épület emeletén van a szobája és ezért megették a szükségesnek látszó óvintézkedéseket, hogy az esetleges szökési kísérletnek elejét vegyék. A kijáratokat rendőrök állták el, majd pedig Boulet Constantin detektív lassan lenyomta az ajtó kilincsét. Az ajtó nem volt bezárva, a helyiségben azonban sötét volt. A detektív hirtelen mozdulattal felcsavarta a villanyt. Ebben a pillanatban a szobában tartózkodó középkorú férfi

revolverrel a rendőröközegre lőtt,

akit a jobb kezefején megsebesített. Időközben benyomult a szobába Georgescu Marin detektív is, aki látva, hogy társa megsérült, revolverével a lövöldöző embert célba vette.

A fegyver eldőrdült és megsebesítette az ismeretlen férfit, aki azonban ennek ellenére folytatta tüzelését.

A haladás korszaka

Mikroszkóp fölé hajolva, a világ legkülönbözőbb táján ezer és ezer szaktudós vizsgálja felsejeletelt emberi és állati agyvelők tízezeit. A gyakorlati pszichofizika, pályaválasztási gyógypedagógiai szaktudósok, pszichotechnikai, pszichoterapiai, pszichigieniai, Pavlovista idegkutatók, lelkekről írt foliások könyvtárakat töltene meg, de hol vagyunk még attól, hogy mindent tudjunk és az alattomos betegségeket, amelyek szerveinkbe belopóznak, ártalmatlanná tehessek. De az emberi agy tovább kutat és tovább megy, mint ahogy a nemrégben Amerikában felfedezett, ma már világhírűvé vált Gastro-D. is forradalmasította a gyomorbetegedések gyógyításának a módját, 10-15 éves, idült gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknel rövid kúra után (3-4 tüveg) meglepő eredményeket értek el.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

csehszlovák kiküldöttet és Franco tábornok pragai megbízottját.

Megerősítésre szoruló washingtoni jelentés szerint az amerikai kormány komolyan foglalkozik a spanyol nemzeti kormány elismerésének kérdésével.

Az egyik golyó Georgescu detektívet érte, miközben a többi rendőrségi közeg a szüntelenül lövöldöző embert próbálták lefegyverezni. Néhány másodperccel később ez a földre zuhant és mozdulatlan maradt. Úgy látszott, hogy halálos lövés érte. Ekkor az egyik rendőr fel akarta emelni, a halottnak hitt férfi azonban váratlanul ismét lövöldözni kezdett és ezúttal Laurentiu Constantinescu rendőrgyőrnököt sebesítette meg. Erre többen tüzelni kezdtek a földön fekvő emberre, akit több fejűvés ért és meghalt.

A rendőrség emberei ezután hozzáfogtak a szoba átkutatásához. A bútorokon kívül egyetlen ruhadarabot, vagy csomagot sem találtak. A halott férfin felöltött volt. Ruhája átvizsgálása során személyazonosságát igazoló írás nem került elő és csak, amikor jobban megtekintették a holttestet, derült ki, hogy

az áldozat a már hetedik hónapja tartózkodott Cristescu Vasile történelmetanár.

Cristescu mindössze 38 esztendő volt és neve először az 1933-as választások alkalmával szerepelt a nyilvánosság előtt, amikor az ő vezetésével vasgárdisták megrohanták és elfoglalták a giurgiui törvényszék épületét. Az elmúlt év áprilisában a volt vasgárda több vezető tagjával együtt Csíkszeredára internáltak. Később Bucurestibe akarták szállítani, útközben azonban egy másik társával együtt sikerült elmenekülnie. Azóta nyoma veszett. A hatóságok nem tudták megtalálni, mert a vasgárdista vezér sűrűn változtatta lakását. Időközben a hadbíró, távollétében 9 évi fegyházra és 120 ezer lei pénzbírságra ítélte. Annak ellenére, hogy nem sikerült nyomára akadni, a rendőrség pontosan értesült Cristescu minden ténykedéséről. Így tudta meg, hogy

Zelea Codreanu halála után ő vette át a titokban működő vasgárdista-terror szervezet irányítását és az utóbbi időben végrehajtott merényletek az ő parancsára történtek. Cristescu egyébként egyik legfanatikusabb híve volt a vasgárdistának.

Miközben az Aviator Iliescu-uccai villa emeleti részén izgalmas tüzharc folyt, a magát megadni nem akaró történelmetanár és a rendőrség emberei között, a földszinten a többi detektívek a ház tulajdonosát, Albert Jakob brassói származású szobrászművészt, ennek feleségét, valamint a cselédeleányt tették ártalmatlanná. A szívbaros szobrászművész megrémülve vette tudomásul a történeteket és feleségével együtt már az első pillanattól hangoztatta, hogy semmiről sem tud. Az előtte közelebről ismeretlen albrőlőjéről csak annyit tudott mondani, hogy az január 23-án vette ki az albréleti szobát, teljes ellátással és ekkor 1500 lei előleget adott. Hogy ki volt az illető, nem tudta, mert nem kérte a személyazonossági igazolványát. A helyszínen megejtett kihallgatás után a háztulajdonos házaspárt és a cselédet a rendőrprefektúrára szállították, a további kihallgatások lefolytatása végett. Itt a szobrászművész a kiállott izgalmak következtében szívrohamot kapott, úgyhogy orvosi segítség igénybevétele vált szükségessé.

Albert Jakob szobrászművész és felesége ellen bűnrészesség miatt indul meg a büntelmi eljárás.

Egyetlen városban a chilei földrengés tizezer áldozatát temették el

45 ezerre becsülik az áldozatok számát. — Nagyarányu segélyakciót kezdtek

SANTIAGO DE CHILEBŐL JELENTIK:

A földrengés borzalmas körvonalai mindjobban kibonakoznak. Chillan város lakosságának 60 százaléka a romok között lelte halálát. Cau-puene városában eddig 2700 halottat és 150 sebesültet találtak. Longavi városban a halottak száma 1800, a sebesülteké 2000. Minthogy sok halottat nem tudnak eltemetni, több helyen járványok törtek ki.

A köztársaság valamennyi munkása és tisztviselője egy napi keresetét ajánlotta fel a borzalmas földrengés áldozatainak megsegítésére. Több nagy részvénytársaság tiszta nyere-

ségének 10 százalékát ajánlotta fel ugyanerre a célra.

A halottak száma óráról-óra nő. Chillanban eddig 10 ezer holttestet temettek el.

A hatóságok csak azokat engedik a szerencsétlenség által sújtott területre, aki pénz, vagy más adományokat hoznak magukkal. A földrengés által okozott kár több, mint 300 millió pesera tehető Concepcionban, ahol járványok keletkeztek és sürgős intézkedések váltak szükségessé a lakosság megvédésére. Attól tartanak, hogy

a halálos áldozatok száma felkúmulja a 45 ezret.

Feltűnéstkelte szerelmi büntény egy aradmegyei községben

Darvas Margit szőlőbirtokost egy parasztlány vadházastársa segítségével bestiális módon agyonverte

Aradról jelentik: Megdöbbentő gyilkosság történt Apateleken aradmegyei községben, a hegyaljai szőlővidéknek ebben az ismert helységében. Darvas Margit szőlőbirtokost csütörtökön délután Svoboda Mihály nevű alkalmazottja és ennek Tomos Éva nevű vadházastársa leütötte. A két elvetemült ember husángokkal addig verte a szerencsétlen teremtést, amíg az össze nem esett, azután ott hagyták az élettelen testet. Félóra mulva találtak rá a járőrök, bevitték a közeli borosjenői kórházba, azonban már nem lehetett segíteni rajta.

A kórházi ágyon, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszáradt.

A csendőri nyomozás hamarosan eredményt produkált, elfogták a gyilkost Svoboda Mihály szlovák parasztlány személyében, aki megnevezte büntársát, Tomos Évát is. Eleinte tagadtak, de a keresztkérdések súlya alatt összevadásztak és végül beismerték a bűncselekményt. Válaszolatlanul maradt azonban még mindig a kérdés, hogy miért ülte meg Svoboda és Tomos a magánosan élő úrnőt?

Rablás esete nem fog fenn, márt semmit sem vettek át tőle,

különben is Darvas Margitnak nem volt pénze. Bár nagy szőlőben gazdálkodott, mégsem élt jó anyagi viszonyok között, ami pénz a bor értékesítéséből befolyt, az érthetetlen módon el is ment. A hivatalos vizsgálat, amely nem elégedett meg a tények egyszerű megállapításával, kiterjeszkedett a legapróbb részletekre is és világosság derült a büntényre, illetve annak okaira. Hogy megérthessük ennek a falusi tragédiának az előzményeit, ismernünk kell a Darvas-családot, amely valamikor jelentős szerepet játszott Arad társadalmi életében és Temesvárot is ismerték őket.

Darvas Lajos főmérnök volt a MÁV-nál, jó állású, vagyonos ember, benne volt a legjobb társaságokban. Háromemeletes háza volt Aradon és nagy szőlője Apateleken, a bérház röviddel az imperium átvétele után gazdát cserélt, a szőlő azonban megmaradt a család birtokában. Négy Darvas-leányt és egy fiút ismertek Aradon, akik közül Margit volt a legidősebb. Lajos, a fiú, évek óta Budapesten lakik, ahol vegyész-mérnök, vele van Buba nevű húga, aki szintén mérnök, Darvas Bella Nagyvárdon van férjnél, míg Darvas Zsuzsa, a legfiatalabbik leány, szintén Budapesten él, ahol nemrég ment férjhez. A család elágazott, eltűnt Erdélyből, egyedül a negyvennégy éves Margit maradt itt, aki egyszerre terhesnek érezte a városi életet és kiment az apateleki szőlőbe gazdálkodni. A magánosan élő nő teljesen hatalmába kerítette a falusi magány.

Szinte került az embereket, alig érintkezett valakivel,

egyetlen bizalmasa és meghitt embere Svoboda Mihály, egy harminc éves szlovák parasztember volt, aki nála mint szolga dolgozott. Itt kezdődött a sötét dráma. Darvas Margit megkedvelte a férfiszépségnek egyáltalán nem mondható parasztot és a nagyműveltségű úrnő, a társaságok egykori kedvence, bizalmas barátságot kötött Svoboda Mihállyal. Talán valami későn jött szexuális fellángolás, vagy

a szőlő rettentés magánya gyújtotta fel benne ezt a furcsa és lélektani alapon nehezen megmagyarázható szerelmet,

az igazság soha sem fog kiderülni, mert Darvas Margit sirba vitte a felvilágosítást. Annyiban fény, hogy amióta Svoboda Mihállyal megismerkedett, teljesen elhanyagolta magát, a máskor elegáns, jó megjelenésű nő alig költött valamit ruházkodásra, ha bejött néha Aradra, régi barátai alig ismertek rá. Ha bort adott el és pénz gyűlt be, akkor Svobodának jó napja volt, mert úrnője bőven elhalmozta mindennel.

A bizalmas barátság nem maradt titokban, egy kis faluban minden kiderül és az emberek suttogni kezdtek. Tudomást szerzett ilyenformán Tomos Éva is, aki vadházasságban élt Svobodával, akitől különben gyereke is van.

A szlovák nő égő gyűlöletet táplált magában vetélytársnője ellen és már régen elhatározta, hogy megöli Darvas Margitot. A múlt héten Darvas Margit kocsival jött haza Borosjenőről Apatelekre. A lovakat

Svoboda hajtotta és az országúton váratlanul szembekerült velük Tomos Éva, aki szintén kocsin jött. Amikor a két szekér egymás mellé ért, Tomos Éva ostorával hirtelen Darvas Margit felé sújtott és a vékony szíj ráhurkolódott a másik nő nyakára. Tomos Éva teljes erejével húzni kezdte az ostort,

a szíj megfeszült, Darvas Margit fulladozni kezdett,

szerencsére emberek jöttek arra, mire Svoboda leoldotta az ostorszíjat úrnője nyakáról, aki ilyenformán megmenekült. Tomos Éva azonban többször és többek előtt hangoztatta, hogy egyszer mégis végezni fog riválisával.

A falusi pletyka eljutott Budapestre is és így tudomást szerzett az Apateleken történtekről Darvas Zsuzsa, aki elhatározta, hogy leutazik a faluba és rendet teremt. A testvérek különben már régen szorgalmazták, hogy eladják a szőlőt, Zsuzsa úgy is tervezte, hogy itt időzesse alatt nyelbeüti a vásárt és testvérét felviszi Budapestre, így legalább végleg megszabadul végzetes szenvedélyétől. E hét keddjén meg is érkezett Aradra és nyomban kiutazott Apatelekre. Hogy a két nővér között milyen megállá-

podás történt, azt nem lehet tudni, azonban valószínű a feltevés, hogy Darvas Margit elhatározta magát otthagyni a falusi magányt, mert váratlanul felmondott Svoboda Mihálynak.

Ez történt szerdán. Másnap, csütörtökön, Darvas Margit már halott volt.

Hogy Tomos Évának, akinek volt oka gyűlölni vetélytársát, sikerült rávennie vadházastársát a gyilkosságban való segédkezésre, az a következőképpen magyarázható: Svoboda remélte, hogy úrnője egy tag szőlőt ráirat, ami azonban nem történt meg, mert egyik napról a másikra kegyvesztett lett és elbocsátották. Bizonyára a mellőzés érlelte meg benne a bosszút és ezért egyezett bele, hogy segít Tomos Évának a gyilkosságban. A büntény csütörtökön délután, a szőlővidék egy néptelen helyén folyt le. Az elvetemült emberek sokáig lestek áldozatukra, majd amikor az alkony beköszöntésével feltűnt, rátámadtak és dorongokkal addig verték, amíg össze nem esett.

A szerencsétlen nő koponyáját majdnem széjjelzúzák

úgy, hogy nem lehetett már rajta segíteni.

A csendőrök a gyilkosokat rövidesen elfogták és kihallgatásuk után beszállították őket az aradi csendőrpáncsnokságra, ahonnan az ügyességre kerülnek. Svoboda zsebében töltött revolvert találtak, ami amellet bizonyít, hogy előre készült a gyilkosságra és ha doronggal nem sikerült volna eltennie láb alól Darvas Margitot, úgy lelőtte volna. A tragédia áldozatát pnteken felboncolták és megállapították, hogy több ütés halálos volt és a halált koponya-alapi törés okozta. Darvas Margitot szombaton délelőtt temették el Apateleken mély részvéttel.

Az olasz lapok elismerő cikkei Carol királyról és Romániáról

A rend és fegyelem jellemzi legfőképpen az uralkodót

Rómából jelentik: A Piccolo della Sera című lapban Öfelsége, II. Carol királyról cikk jelent meg, amelynek címe:

„Egy király, aki azt álmodta, hogy tanító lesz“.

A szerző azt írja, hogy a rend és a fegyelem jellemzi legfőképpen Románia uralkodóját és ez kitűnik minden tevékenységéből. Ahogy egy tanár vezeti tanítványait, ugyanúgy vezeti ő is alattvalóit az érvényesülés felé és biztosítja országának szebb jövőjét.

A cikkirő hangsúlyozza az uralkodó munkaszeretét és kitartását.

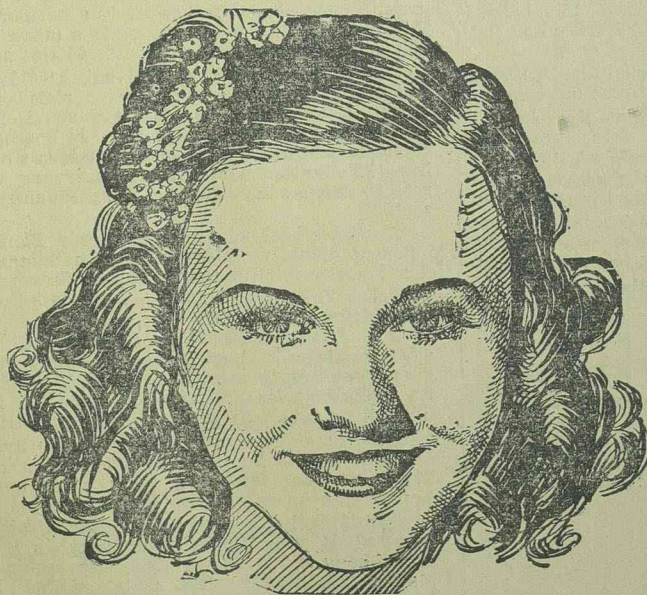
II. Carol király nem ismeri a pihenést és működése elsősorban a földműves és munkásréteg sorsának javítására irányul. Amióta trónra lépett, modern és nyugati szellemet honosított meg országában. Végül megemlékszik a cikkirő a trónörökös kitérő irányban folytatott neveléséről is.

Az Illustrazione Italiana című hetilap leg-

utóbbi számában 30 oldalon keresztül foglalkozik Romániával.

A lap első oldalán hozza II. Carol király és Mihai nagyvajda fényképeit

és azonkívül 140 színes képet mutat be Románia történelméről és fejlődéséről. A hetilapban Solni igazságügyi miniszter hosszú cikkben méltatja a román népet, megemlékszik a régi tradíciókról és összehasonlítja azt az olasz és román nemzeti eszmék megvalósítása között, amely majdnem egyforma módon játszódtott le az olasz államok egyesítése és a román fejedelemségek egyesülése révén. Amadeo Gianini olasz követ az olasz-román gazdasági kapcsolatokról ír cikket. Több történelmi és természettudós foglalkozik Románia multjával és az ország gazdaságával. A cikksorozatot Ugo di Sola, volt bucaresti román követ sorai zárják be, aki a Romániában tapasztalható olasz kultúráról ír.

SCALA

folytatja eláger-filmjeit!

Bemutatja a legjobb, legszencziósabb

Deanna Durbin

filmet:

S z i v e k
csalogánya

mely filmmel minden eddigi filmjét felülmúlja, partnere:

Herbert
Marschal

Olasz tábornok, akit a háboruban elítéltek és Mussolini rehabilitálta, tíz év előtt megjósolta a mai nemzetközi bonyodalmakat

Bonyolódik az olasz-francia helyzet. Hír szerint Bonnet be fogja jelenteni a parlamentnek, hogy amennyiben Franco tábornok győzelmé után az olasz csapatokat nem vonják ki Spanyolország területéről, úgy Franciaország megszállja Spanyolországot. Ezek után már csak hajszalon mulik, hogy kitörjön az eddig baráti nemzetek között a háború. Azonban ami a laikus számára mindaddig hihetetlennek látszott, azzal már régen számolt egy Giulio Douhet nevű olasz generális, aki 1930-ban egy értekezést írt, amelyben

megjósolja ezenkétlencsánemtudjukhánnyadik év nagy összeütközését a két latin testvér között.

De ki is az a Douhet, akinek modern harcászati eszméit douhetizmus gyűjtőfogalma alatt kitűnően ismerik a katonai szakkörök? Douhet a nagy világháború idejében vezérkari főnöke volt egy olasz divízióknak. Tábornok lett és röpiratokat szerkesztett, amelyekben kísérletes pontossággal megjósolta a háború kimenetelét. De ki törődött akkor a jóslásokkal? Az olaszok vereséget szenvedtek Cadorna hadvezetésével, emlékiratot nyújtott át a hadügyminisztériumnak. Azt követelte, hogy

Olaszország minden ereje megfeszítésével bombavető légi hadsereget állítson fel és pusztítsa el Bécsét.

A generális elgondolt, hogy a katonai jogosulatlan kritika és fantasztikus tervek miatt egy évi várfogságra félték.

Ő a börtönben is tovább dolgozott, az olasz hadsereg pedig tovább is balszerencsével küzdött. Pedig Douhet volt minden katonák között az első, aki már akkoriban látta körvonalaiiban kibontakozni a ma rettenetes légi háborúját. Csak egyetlen ember hitt benne: Mussolini, akkoriiban a Popolo d'Italia szerkesztője. És valóban,

mikor a Duce hatalomra került, az volt az első dolga, hogy tábornoknagynak nevezte ki Douhet,

aki most megvalósíthatja az olasz hadseregben a douhetizmust. De mi ez tulajdonképpen? Sztratégiája egyetlen elven nyugszik. Ellentánni a földön és a tengeren, támadás a levegőben. Douhet szerint a katonai tömegek a lövészárkokban haszontalanul töltik az idejüket. Nem az a fontos, hogy százazrek, vagy milliók veszítsék el életüket, nincs semmi jelentőségük a hadifoglyoknak, mert

a kérdés az, melyik ország lakossága hajlandó elűzni házainak, gyárainak, kulturális intézményeinek, vagyonának néhány óra alatt való rombadöntését?

Győzni az fog, aki a bombavető légitájakból a leggyorsabb fellegetek tudja varázsolni az elleneséges országok egére.

Ezek voltak Douhet elvei és ezeknek az elveknek megvalósulása a minden egyéb földi formációknál erősebb Armata Aerea, amelyet az olaszok a győzelem leghíresebb zálogának tekintenek. Douhet tehát nemcsak az elővándó sztratégia hovafejlődését látta meg, hanem

tíz év látatából a francia és olasz érdekek végeles összeütközését is megjósolta.

Ő úgy véli, hogy olasz-francia háború esetén az olasz bombavető hadsereg zárt erejével először megtámadja a katonai centrumokat, azután egy adott vonalon bombavetéssel megakadályozza a francia hadsereg szárazföldi felvonulását, végül francia városok bombázásával teszi teljes a pánikhangulatot. Mindenesetre a győzelem sikere a jövő méhében rejlik. S azt Douhet sem tudta megjósolni, hogy majd ki győz? Kettőn áll a vásár. Egy azonban bizonyos, hogy páratlan politikai messlátásra vall

évrizedes távlatból megállapítani e mai égető bonyodalom bekövetkezését.

Minden esetre azt kívánjuk, bár maradna a háború dátuma tovább is minél messzibb jövőben lebegő fogalom. Mert ennek a két hatalmas nemzetnek összeütközése nemcsak a kölcsönös kultúrjavarokat semmisítené meg, hanem lángba borítaná egész Európát is.

Bánffy Miklós gróf nyilatkozik a Magyar Népközösség elnökévé való delegálásáról

Kolozsvárról jelenük: A Nagyváradon megjelenő „Magyar Lapok” január 26-i száma „Helyreigazítás szükséges” címmel olyan tartalom vezércikkét közöl, amely a Romániai Magyar Népközösség engedélyezésével foglalkozik. Ennek során többek között a következő bírálat olvasható:

„Jóhiszeműen feltételezhetjük, hogy a kormányengedély, melyet a Romániai Magyar Népközösség megszervezésére kiadtak, a Nemzeti Ujjászületés Arvonala iránti megegyezésnek természetes folvománya. Tehát akik e megegyezésben a magyarság képviselőiként résztvettek, azok közösen abban is megegyeztek, hogy a népközösségre vonatkozó engedély kiadása a Bánffy Miklós nevére és az elnökké kijelölésével történjék. Időközben azonban ér-

tesülünk kellett róla, hogy ez utóbbi tekintetben a közös megegyezés hiányzott. Bánffy Miklós a többi magyar tárgyalófél teljes hozzájárulását nem szerezte meg, hanem bizonyos túlbuzgósággal eszközölte ki a kormánytól az engedélyt a maga nevére és a maga elnökségére. Nincs szó itten Bánffy Miklós személyi értékeléséről; bizonyára sok kiválóság van benne, s alkalmas a magyar népközösség elnöki tisztségére is. De mégis e népkisebbségi magyarság megnyilatkozása és hozzájárulása is szükséges, hogy elnök lehessen s egy ilyen kifejezetten néptársadalmi szervezett vezető tisztsége mégse függhet kormánykinevezéstől.”

A vezércikkkel kapcsolatosan gróf Bánffy Miklós az alábbi nyilatkozattalre hatalmazta fel a kolozsvári „Ellenzék” szerkesztőségét:

„Dr. Dragomir Silvius kisebbségi főkorábbi biztos gróf Bethlen György, dr. Gvárfás Elemér, dr. Szász Pál és gróf Bánffy Miklós előtt jelentette ki, hogy a miniszterium a Magyar Népközösség megszervezésére gróf Bánffy Miklósnak szándékozik az engedélyt kiadni. A jelenvolt urak a tervhez hozzájárultak. Ennek alapján gróf Bánffy Miklós ilyen értelemben adta be az engedélyhez szükséges kérvényt. Nem felel meg tehát a „Magyar Lapok”-nak az az állítása, hogy az engedély kieszközlésénél „bizonyos túlbuzgósággal” járt volna el. Bánffy Miklós eleve tisztában volt azzal, hogy ezt a súlyos tisztséget csak a magyar közönség bizalma mellett töltheti be és nincs arra szükség, hogy a „Magyar Lapok” eziránt kioktassa.”

Ausztráliai milliomosnő rejtélyes házassága egy magyar főpincérrel

Székesfehérvárról jelentik: „Egy magyart főpincér feleségül vesz egy ausztráliai milliomosnőt” — ez a vejeje annak a tündéregnyeknek, amelyek utolsóelőti fejezete az a fejeződik be, hogy R. Nagy József főpincér felült itt a trieszli gyorsra, hogy Ausztráliába utazék szereleméért.

R. Nagy József 34 éves pincér „fizető” volt két évvel ezelőtt a balatonföldvári Kupavezér szálló éttermében. Ebben az időben mindenki arról beszélt, hogy a windsori herceg és felesége a nyári hónapokban Magyarországra érkeznek és a „Kupavezér”-ben fog lakni Perze, a híre sok idegen igyekezett Magyarországra. A hercegre kíváncsi idegenek között tucatot be egy hatalmas, fekete tükörcs angol reniszálmal és kisebb társasággal, melynek vezelője

egy aranyszőke fiatal lady volt.

A hölgy M. Barton név alatt jelezte be magát. A többi a bejelentő adataiból kiderült, hogy melbournei lakos, foglalkozására nézve szepítőszergyár tulajdonosa és nagy kozmetikai szalónia van. A fiatal hölgy dr. Bartonnak, a melbournei állami kórház milliomos sebészorvosának az özvegye volt, aki három évvel ezelőtt halt meg tragikus körülmények között. A kiváló sebész műtét közben megvágta magát és vérmérgezésben meghalt. A szép, fiatal és dúsgazdag özvegy lériének halála óta állandóan úton volt, háromszor utazta körül a földet, hogy feleljen.

A vendégek és a szálló vezetősége néhány nap múlva arra figyeltek föl, hogy az előkelő hölgy szívesen elbeszélget R. Nagy József fizetőpincérrel, aki mindenképpen azon volt, hogy kellemes tegye az ausztrálai társaság nyaralását. Jechtkirándulásra vitte őket Badacsonyba, ahol nyáron szalonát pirított nekik s megkínálta őket tüzes badacsonyi borokkal.

Az ausztráliai hölgy, aki szomorú özvegyként érkezett a Balaton mellé, mint

boldog mentasszony

távozott. Egy dalmát szállólól írta első levelét vőlegényének.

A szerelmeslevelé utolsó mondata így hangzott:

— E létnek ilyen szép napja még nem volt, nem is felejem el soha. Sem téged, sem a csiányzenét.

A szerelmes milliomos özvegy hazatérése után azonnal megidította a munkát, hogy lehetőleg tegye vőlegényének a beutazást és letelepedést. R. Nagy József nem utazott vissza a balatonföldvári fürdőhelyről a fővárosba, hanem a fehérvári pályaudvaron beült pincérnek. Közben Melbourne-ből idejötték a levelek és a képek. A szerelem messzanyosny sűrűlt a vőlegényét és megszerzett mindent. R. Nagy József is gyűjtötte az iratait, spórolt a nagy ura, bár minden költséget a menyasszony vállalta s most végül elindult a trieszli gyors és néhány nap múlva majd a nápolyi kikötőből elindul az olasz óceánjáró R. Nagy József kaval az ígért földje felé.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-
ucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hidex-melex folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

Iamandi miniszter friss vérkeringést vitt a bírói karba

Rövidesen megvalósul a magánjog egységesítése
A bírói kar ellenállt az előző korszakok
erkölcsellenes hullámainak

A szociális és politikai erkölcsök hanyatlása maga után vonta az állami berendezések gyengülését. Mindegyikre befolyással volt a hibákban bővelkedő környezet. Voltak olyan intézmények, amelyek nagyobb kockázat nélkül bírták ki ezeket a hatalmi válságokat, voltak azonban olyanok, amelyek működésére és további irányvonalára igen káros befolyással lettek volna. Ebből a szempontból a legveszélyeztetettebb helyzetben a bírói kar volt, amelynek valóban becsületére vált, hogy

ellen tudott állni a múlt kormányzói rendszerek erkölcstelen hullámainak.

Hibák azonban itt is adódtak. Néhány elszigetelt eset azonnal maga után vonta a közvélemény megvetését. Szükség volt olyan intézkedések foganatosítására, amelyek tiszta légkört teremtettek az igazságszolgáltatásban és nagy mértékben növelték a bírói kar tekintélyét. Ez Victor Iamandi igazságügyi miniszter nagy műve volt.

V. Iamandi igazságügyminiszter.

Iamandi miniszter a megvalósítások embere, ugyanakkor határozott és erős akaratú, őszinte ember. A tisztítási munkálatokhoz nagy eréllyel és határozottsággal fogott hozzá. Nem hagyta magát semmilyen mellékkörülménytől zavartatni, amint az a múltban közbenjárások, politikai befolyás, vagy pártoskodás igénybevételével lehetséges volt. A tisztítási munkálatokat teljes cselekvési szabadsággal hajtotta végre. Tanúi voltunk azoknak a sajnálatos pereknek, amelyeknek célja egyes megtévedt bírók elkölésének a helyreállítása volt és

ugyanakkor tapasztalhattuk a bírók erkölcsi felfelémozgását és tekintélyüknek megerősödését is.

Ez volt az első lépés, amely az újjászületett ország igazságszolgáltatásának meg kellett tennie és megállapíthatjuk, hogy Iamandi sikeresen teljesítette feladatát.

Az új erkölcsi alapokra fektetett igazságszolgáltatás megnövekedett élénkséggel látott a feladatok megoldásához. Új szellemre, új és fiatal erőkre volt szükség, hogy az igazságszolgáltatás nemes hivatásának minél jobban megfeleljenek.

Iamandi miniszter az ifjúság friss vérkeringését vitte be a bírói karba.

Az általa foganatosított áthelyezések, a bűnügyi táblák létesítése, a nyugdíj korhatár leszállítása lehetővé tette, hogy fiatal bírókat állítsanak az igazságszolgáltatás kötelekébe. Ennek eredménye a bírói kar megfiatalítása volt. Ebben áll Victor Iamandi igazságügyminiszter nagy érdeme. Hogy jó igazságszolgáltatás létesüljön, ahhoz arra van szükség, hogy

jó legyen a bírói kar is, amelyek mindenkor hivatása magasztalón kell állnia.

Az igazságügyminiszter ezenkívül megkezdte a törvények egységesítését is. Eddig a kereskedelmi és bűnügyi törvényeket sikerült egységesíteni. Ezeket rövidesen követi a magánjog egységesítése is, úgy hogy az ország északi részében ugyanazon törvények alapján és szellemében hoznak ítéletet, mint délen, vagy nyugaton.

A GPU a szadisták rémuralmát teremtette meg

Lelkibetegek állottak az intézmény élén. — Pompa és nyomor találkozott
össze a Szovjetben

A legutóbbi jelentés szerint a szovjet 500 letartóztatottat bocsát szabadon, akik valamennyien a legutóbbi GPU főnök, Nicolai Jeszov áldozatai voltak. Jeszov már nincs a GPU élén és helyét egy hivatalos rendőrtiszt, Beria foglalta el. Jeszov volt a szovjet fennállása óta az ötödik cseka főnök. Ugy ő, mint elődei a pszichiátriának külön-külön fejezetébe illeszthetők be. Elfojtott szenvedélyek, féktelenné vált gyűlöletek jellemezték a GPU öt főnökét és mindegyikük rejtély volt azok számára, akik higgadt ésszel, közelebbről figyelték meg tevékenységüket. Ha ugyan voltak ilyenek.

A BOTCSINÁLTA HŐHÉR

Az első GPU főnök Uzicki, akiről csak keveset tudunk Európában. Akkor még nem volt a csekanak nagy jelentősége, hiszen az egész szovjet a terrort gyakorolta, a világ pedig még nyakig volt a háborúban. Ő voltaképpen a cári cseka szervezetét vette át és csak utódja, Derzinsky Felix volt az, aki a mai GPU főnöke, aki Don Quichottera emlékeztetett külső megjelenésével. Lengyel, nemesi családból származott, aki fiatal korában lírai verseket, lengyel nemzeti szabadságdalokat írt és amikor ezek miatt a cári börtönbe került, ellágyuló, szentimentális verseket írt naplójába. A forradalom idején bontakozik ki beteges lelke, amely az ellágyulás, a humanizmus és a brutalitás között hánykolódott. Derzinsky akkor, amikor ezek és ezek a vörös okrána áldozatai lesznek, tisztán társadalmi leszármazásuk miatt, otthon ül és — verseket olvas. Imádjja a gyermekeket és közben a gyermekek tízezreit fosztja meg szüleitől. A vörös uralom első korszakában senki sem hisz annyi fanatizmussal a proletár-diktatura szükségességében, mint ez a lengyel nemes, aki vérengzésre buzdító beszédekert tartott a terroresapatok előtt, de maga nem tudta végig nézni ezeket a vérengzéseket és elmerült könyveibe. Közben a vezetése alatt álló szervezetet megtöltik beteg emberekből, szadistákból, skrupulus nélküli cinikusokból álló emberanyaggal, amelynek főjelszava az, hogy jobban éljen, mint eddig, ha mindjárt mások szenvedése

áran. A vagyonelkobozások, a kommunizálások, az élelmiszer rekvirálása bő alkalmat adtak arra, hogy Derzinsky szervezete kiélje magát. Amíg ő maga belső harcát folytatta, egy egész szerény kétszobás lakásban, addig az alantas emberei a legnagyobb fényűzést fejtették ki. Ezek meggyilkolására adott parancsot, de annak a csekitának, aki egy alkalommal reá lőtt és megsebesítette, nagylelkűen megkegyelmezett. Egy ízben azt kérte Radektól, hogy nevezze ki művészeti népbiztosnak. Fenyegető nevezés volt a válasz:

— Azt nem lehet. Neked a forradalom hőhérjának kell maradni. Senki sem ért ehhez jobban, mint te.

Ez volt élete tragédiája. Lelkesedését, fanatizmusát eszközül használták fel azok, akik számára a proletár-diktatura jelszavai demagóg-frázisokat képeztek. Egy gyűlés alkalmával rosszul lett és egy folyosón elhelyezett ócska díványon halt meg.

A MASIK FŐNÖK CSAK JAPAN VERSEKET OLVAS

A GPU vezetése továbbra is lengyel kézzel maradt és egy Menschinsky nevi, ugyancsak lengyel nemes vette át. A „sárgaszemű ember” — ahogy Trockij nevezte. — Ő volt a szovjet első berlini nagyböve. Különös szenvedélyei voltak. Azon kevés európaiak közé tartozott, akik tökéletesen beszélik a kínai és japán nyelvet. Nálánál senki sem volt aktívabb. Magába roskadó, tépelődő szláv típus. Emellett a lelki adottságok mellett súlyos betegség is távol tartotta attól, hogy különös tevékenységet fejtsen ki és heteket töltött otthon a pamlagán, miközben japán verseket olvasott. Amikor betegségé elhatalmasodott, arra kérte a pártvezetőséget, hogy parancsolja meg egy orvosnak, hogy halálós injekciót adjon neki. Az is csak a kommunista államban történhetett, hogy a pártvezetőség helyt adott a kérelemnek és egy orvos ugyaszólván kivégezte a GPU főnökét. Később emiatt az orvost perbe fogták és halálra ítélték.

Harc Sztalin és Jagoda között

A GPU harmadik főnöke Jagoda Henrich volt, aki a cárizmus alatt a Nijnijnovgorodi kormányzóságon kishivatalnok volt. Lengyel származása vitte őt a GPU társaságba, amely akkor teljesen lengyel vezetés alatt állt. Derzinsky és Menschinsky címzetes uralma alatt is voltaképpen az történt, amit ez az egykori lengyel kishivatalnok akart. Mellette egy ugyancsak lengyel származású borbélyegéd, Paukerov volt a GPU főnöke. Paukerov az osztrák-magyar monarchiában született és annak hadseregébe került fogságba Przemyslben. Miután a fodrászoknak mindenütt jól ment dolguk, Paukerovnak is sikerült a foglyotábor főnökéhez és ezen keresztül a forradalom központjába kerülni. Mindenható nagy ur lett, akinek dőllyent nagyot néztek volna az egykori galíciai borbélyüzlet vendégei, akik előtt nagyokat hajlongott Paukerov, a fodrászegéd. Jagoda rajongott az eleganciáért. Az ötvenes terv elején a nyomor és az éhség kellős közepén a GPU főnöke rajongott azért, hogy emberei választékos magatartást tanítsanak, másképpen mondvá, kesztyűs kézzel küldjék a másvilágra embereiket.

— Csinálja, de nem úgy bolsevikki módon, hanem európaias eleganciával.

Ez a szokásos mondása szállóigévé vált. Abban az időben csak a GPU embereinek volt mindenük. Külföldi delikatesz, finom szövet, szóval mindaz, ami Oroszországban álmokat jelent. Jagoda Moszkva külvárosában gyönyörű villát építtetett. Ő magát művésznek tartotta, a szobrászat volt a szenvedélye és a villa parkját a magacsinálta szobrokkal díszítette fel. Mégis mindenütt meglátzott a parvenüi fényhajhászása. Szerette a maccenas pozit és ezót

írókkal, művészekkel vétette magát körül és boldog volt, ha egy egy újság személyének külön számot szentelt. A cseka istenének tartották és először Kirov meggyilkolása idején lett kegyvesztett Sztalinnál. Sztalin, akinek minden léptét a cseka őrizte, ekkor előzetes bejelentés nélkül Leningrádba ment, Jagoda egy mozdonyon követte és a leningrádi pályaudvaron egy csomó szovjet tisztviselő, külföldi újságíró előtt Sztalin szitkozódását elviselte. Evekig át kísérte meg Sztalin, hogy Jagodát a biztonsági intézmény éléről letegye, de a GPU főnök nála is erősebbnek mutatkozott. Csak a hadsereg segítségével sikerült Jagodából előbb postaiügyi biztost csinálni és csak akkor tartóztatták le, amikor így kiesett a kezéből a GPU szervezete. A nagy per befejezése az a golyó volt, amely Jagoda koponyájába repült, annyi más golyó után, amellyel áldozatait kivégezte.

AZ INTELLIGENCIA RÉME

A lengyel vezetés csak akkor szünt meg a GPU-nál, amikor annak főnöke, egy bámulatosan kistermetű, hosszuhajú, sötéttékintetű ember lett: Jeszov. Mindig csizmában, orosz ingben járt és szeme félelmetes szikrákat vetett. A burzsoáziának kérelhetetlen ellensége. Valami mély, egy életen át titkolt gyűlölet robbant ki benne a polgári társadalommal szemben, holott felesége is ebből az osztályból származott. A világon nem félt senkitől, csak ettől az asszonytól, aki úgy látszik annyit tudott róla, amennyivel még a legádázabb szovjet oroszok is félni lehet tartani. A külföldi újságírók, akik Jeszov írói körében megfordultak, úgy vélik, hogy máskor úgy tűnt fel, hogy az asszony fél férjétől, fél annak rejtett erejétől, vad fanatizmusától. Fél az urától, anélkül, hogy az imponálna neki. Jeszov gyűlöli az intelligenciát és mint egy kis, harapós kutya, nem mulasztja el az alkalmat, hogy arra rá ne főrmedjen. Husz év alatt mit sem tett, hogy az értelmiségek színvonalára emelkedhessen és ezzel szemben azt látja, hogy a szovjet fontosabb pozícióit az intelligensek töltik be, míg ő lekötül a nézőtérrel.

Rejtett szláv szenvedélyek, beteg idegek, kiélészt kereső lelkek önmagukkal folytatott harca az, amit a szovjet őt GPU főnökének élete mutat.

A. A.

AZ IMPOTENCIA

legyőzhető

RETON

TABLETÁKKAL

A kaliforniai „ham and eggs” mozgalom hirdetői az 50 évnél idősebb polgároknak 30 dolláros heti nyugdíjat ígérnek

Csak Rooseveltt közbelépésére bukott meg a regényes eszme hirdetője

Newyorkból írják: Az Egyesült Államok területén legutóbb lezajlott általános választások során a pártok népszerűsítése igazi amerikai eszközökkel dolgozott. A választási fogások egymást mutták felül, de a hadjárat legzavdagabb siker-kilatásai kétségtelenül a kaliforniai demokraták úynevezett „ham and eggs” (sonka tojással) mozgalma váltotta ki, amely komolyan felszólító gazdasági számítás alapján forradalmi terv megvalósítására törekedett.

Robert Washman nevű angol újságíró, aki a News Chronicle newyorki tudósítója, érdekes cikket közölve lapjában, most megmagyarázza, miben is rejlett a „ham and eggs” mozgalom. Mindenekelőtt honnan is az elnevezés? A mozgalom népszerűsítői a milliószámra terjesztett röpiratokon egy tálcát ábrázoltak, amelyen a rokonszenves eledel éppen elfogyasztásra vár.

Már a kellemes jellege is elárulja, hogy a „ham and eggs” mozgalom a testi jóléttel kapcsolatos. Ime, Róbert Washmann így magyarázza az érdekes tervét:

Minden kaliforniai polgár, aki betöltötte ötvenedik életévét, minden hét keddjén egy borítékot talál levelezéskor. A polgár megelégedés nélkül veszi ki a boríték tartalmát: 30 dollárt (csaknem hátezer lejt!) és amennyiben a sors hivatással is megáldotta, a borítékban nem 30, hanem 60 dollárt talál. A kellemes küldemény kézhezvétele után pedig elindul hitvesével a városba, hogy végiglátogassa az áruházakat, kereskedéseket, szórakozókörökben, filmszínházakban, kávéházakban, jó étvággyal egyék-igyek, mert a pénzkülfutása egyetlen kötelezettséggel jár. Azzal, hogy utolsó centia el kell költenie!

Persze, csak az ötven éven felüli polgárnak kedveskedik az állam a harminc dolláros küldeménnyel, aki kötelezi magát arra, hogy többet nem vállal semmiféle állást, nem üz kereskedelmet és ipari és helyi csinál az ifiúságnak, de egyszersmind gondoskodik arról, hogy a pénz állandóan körforgalomban maradjon.

Meg kell jegyezni, hogy a harminc dollár tulajdonképpen nem igazi „zöld” bankjegy hanem állami utalvány, amelyet egy és öt dolláros címletekben Kalifornia állam bocsát ki. De ennek semmi hátránya nincs, mert az utalványok készpénzértékűek és épen olyan vásárló erejük van, mint a rendes állami bankjegyeknek. Nagyon fontos azonban, hogy a legközelebbi küldemény napjáig, vagyis egy héten belül minden utalványt be kell váltani,

mert a következő héten már értékelen. Sőt, hogy mindenki igyekezzék tudni az utalványon, az igénytelen, az ügyellen, vagy rest polgár, ha mégis nála marad egy utalvány, köteles arra minden héten ket cent értékű bélyeget ragasztani, mindaddig amíg a bélyegek értéke eléri az utalvány névértékét.

De bizonyosra veszik, hogy senki sem akar ilyen büntetést fizetni és az utalványok gyors becsületése példátlan módon fellendíti a kereskedelmet, az utalványokat pedig a kereskedő-

DR. KORUZZLÓ MEGKEZDHETI GYAKORLATÁT ZÜRICHEN

A megejtett népszavazáson 72.529 választó amellett szavazott, hogy a kuruzslóknak (chiropraktikereknél) épen úgy engedjék meg az orvosi gyakorlatot, mint az igazi orvosoknak. Előle 56.475-en szavaztak. Így a zürichi kantonban ezennél orvosi gyakorlatot folytathatnak a kuruzslók.

Zürichből jelentik: A zürichi kanton hetek óta készült a szavazásra: úton-útfélen látni lehetett a különböző pártok falragaszait.

A zürich nép nem köt meg egyetlen gyógyító kezét sem. Szavazatok a „kuruzslás” mellett! Ezt hirdette az egyik plakát. Az ellenpárt plakátján viszont egy gyermeket tartó anya volt látható, aki után méregzöld kéz nyúlik ki. Az aláírás ez: „Kuruzslás? — nem!” A kuruzslók körüli harc nem mai keletű. Foglalkoztatja már a kanton-tanácsot is, amely elé annakidején a kérdés kivizsgálására kiküldött bizottság áthidaló javaslatot terjesztett. E szerint a javaslat szerint nem szabad megengedni a kuruzslást, mint önálló gyógymódot, viszont

ha a kuruzsló vizsgát tesz, akkor orvosi felügyelet és felősség mellett működhetik.

A kanton-tanács elvetette az áthidaló indítványt és ezáltal kizárta a lehetőségét az orvosok és kuruzslók törvényes szabályozott együttműködésének. Ettől kezdve a harc akörül folyt, hogy az orvosok mellett, sőt az orvosokkal szemben praktizálhatnak-e kuruzslók is.

Csakhamar kialakult a két tábor. Azok, akik a kuruzslók mellett törték lándzsát, arra hivatkoztak, hogy a kuruzslók már sok beteget meggyógyítottak. — Üljenek csak le egy órára valamely kuruzsló előszobájába — mondogatták — és hallgassák csak meg a pácienseket. Hosszú történeteket fognak hallani évekig tartó szenvedésekről, amelyeken orvos sem tudott segíteni és amelyekről az új módszer szabadította meg őket.

Természetesen, a laikus ember bajosan tudja

tól, iparostól, vállalkozótól az állam váltja be. A mozgalom gyors terjedésére jellemző, hogy minden demokrata jelöltnek meg kellett ígérnie a terv valóra váltását, sőt a hat millió választópolgárból egy millió határozottan népszavazást követelt a „ham and eggs” mozgalom felett. Az eszme leghatékonyabb támogatója Sheridan Downey neves és tekintélyes kaliforniai ügyvéd volt, aki, annak idején Upton Sinclair, a világhíres regényíró hasonló nyugdíj-tervét is pártfogolta és népszerűsítette. A forradalmi terv oly mértékben hatalmába kerítette a lakosságot, hogy egy bankár és nemzeigazdász csoport, amelynek tagjai gazdasági szerencsétlenség bekövetkezéséül tartottak, valóságos ellenáramlatot szerveztek és pénzeltek, hogy az elkábitott nép kiábránduljon a veszedelmes népszerű tervből. Még Rooseveltt elnök és Morgenthu kincstári kancellár közbenjárására is szükség volt, hogy elhárítsák Kalifornia veszedelmét és megbuktassák Sheridan Downeyt, akit azután a hatalmas ellenáramlat hatása alatt mégsem választottak meg és így az ötven évnél idősebb kaliforniai polgárok keresnek keddenként a levelezéskorukban harminc dolláros nyugdíjat...

eldönteni, mennyi az igazság ezekben a csodálatos gyógyulásokban. A laikus csak annyit tud, hogy végtelenül sokat jelent a hit abban, akiehez gyógyulásért fordulunk. Ezenkívül bizonyára a szuggesztióknak is nagy szerepe van. Az a körülmény pedig, hogy a törvényszék tiltott működés miatt börtönbe küldött számos kuruzsló, és ezáltal mártirokká avatva őket, még csak növelte a hozzájuk való önzölést.

Hogy mennyire döntő tényező a gyógyulásra nézve a betegnek gyógyítójába vetett hite, erre vonatkozólag a legkirívóbb eset a következő:

Egy zürichi ember évekig tartó betegségében végül is egy appenzeli kuruzslóhoz fordult. Ez — tudja Isten, milyen ötlelet folytán — repülőgépre ült és háromszor elrepült a beteg zürichi lakóháza fölé, mire

a beteg meggyógyult.

Az ilyen eset egyébként nem új keletű. Már Kant, a nagy német filozófus is ismerte és a lelki-erő által való gyógyulásnak nevezte.

Másképp állunk a szuggesztió szerepével. Talán mégis túlzás minden sikert a szuggesztió javára írni, hiszen ez az erő az orvosnak is rendelkezésére áll. Csakhogy az orvosoknak sokkal nehezebb a szerepük. A kérdés tanulmányozóját valóságilag elérheti az a szakadék, amelyet az orvosi társadalom és a nép között lát. A bizalmatlanság minden képzett emberrel szemben, a primitív csodahit, a szellem iránt érzett ellenszenv: hű szövetségstárai a kuruzslóknak. Ezért a szakadéktól nem egyedül a mindennapi ember a bűnös, hanem sokban hozzájárul ehhez az is, hogy az orvosi társadalom az egészséges életfeltételekért való küzdelemben nem veszi ki teljes mértékben a részét és ezáltal elidegeníti magát a néptől.

A kuruzslóellenes tábor élén kilenc kiváló orvos, majdnem valamennyien a zürichi egyetem magántanárai, sorakoztak fel. Tizennyolc összejövetelen foglalkoztak a kuruzslással és

200 oldalas szakvéleményben szegtek le álláspontjukat.

Ez a szakvélemény az alábbi nyilatkozattal végződik: — A kuruzslás tudományos szempontból lehetetlen előfeltételeken nyugszik. Ennélfogva közelebbi vizsgálat során az egész önmagában összeomlik. A kuruzslás állítólagos sikerei nem állják ki a szigorú kritikát. Nem látunk egyetlenegy esetet sem, amikor egy valóban megnevezett, pontosan körülírt betegségből

időkeltes gyógyulás állott volna elő a kuruzslás folytán.

A legtöbb esetben lelki zavarokból, vagy reumatikus eredetű bántalmakból történt az efféle gyógyulás. A kuruzslás sok betegségnél nagy veszélyekkel járhat a betegre nézve és csak ronthat állapotán. Életveszélyes állapotokat az orvosilag primitív és megbízhatatlanul képzett kuruzsló könnyen figyelmen kívül hagyhat és a betegnek ezáltal végzetes károsodást okozhat.

A legérdekesebb talán az egész küzdelemben az volt, hogy dr. Bircher-Brenner és két fia, akikre a kuruzslók sokszor hivatkoztak, hivatalos nyilatkozatban állást foglaltak az ellen, hogy a kuruzslást szabad gyógymódnak ismerjék el és csak arra hajlandók, hogy a kuruzslást az orvostudományt kiegészítő jének minősítsék.

Kárpátalja-Ukrajnában feloszlatták a magyar pártot

Eszterházy János képviselő tiltakozott Hacha elnökkel Voloszin erőszakos intézkedése ellen

Pozsonyból jelentik: Szidor Károly államminiszter tegnap esti nyilatkozatában kijelentette, hogy a zsidó kérdést törvényes úton és nem erőszakos fogják megoldani.

A kormány a zsidó javaslat előkészítésére már bizottságot nevezett ki, amelynek elnöke Szidor államminiszter. A bizottság körülbelül két hét alatt ké-

szül el munkájával és utána a javaslatot nyomban nyilvánosságra hozza.

Volosin, Kárpát-Ukrajna miniszterelnöke a Magyar Távirati Iroda jelentése szerint, felfüggesztette a Kárpátalja-ukrajnai egyesült magyar párt működését

és elrendelte a párt helyiségeinek lepecsételését. Eszterházy János gróf, a szlovák parlament magyar képviselője táviratilag tiltakozott emiatt Hacha köztársasági elnökkel és sürgős közbelépését kérte.

Prchala tábornok lemondásának híre valótlannak bizonyult. A prágai kormány el van tökélve, hogy megtartsa a tábornokot új tisztségében. Révay kárpátukrán miniszter ma éjszaka Prágába érkezett. Utazásának főcélja e kérdés rendezése.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Bálozó Temesvár a török hódoltság után

Mikor még tömlőc és bot volt a jókedv fizetése. — A kibérelt jókedv. Demokrata hangulat a hajdani bálon. — Tíz krajcár a népoktatás oltárára

Bálok évadján emlékezzünk meg a régmúlt farsangokról is. Lássuk, hogyan zajlottak le az első bálok Temesvárott, a török hódoltság megszűnése után. Mert nyoma maradt ennek is, őrzi sok fakuló írás, miként táncolt, mulatott akkoriban a hatezer lakosu Temesvárnak népe, mikor a bálozás divatja meghonosult a vár mohos falai között.

Egy napon — Vízkereszt ünnepe volt éppen, — dobpergés, trombitaharsogás verte fel az uccák méla csendjét. A nyilvános bálok kiváltáságos bérlője tudatta ékes szóval, hogy

megkezdődnek a tartományi táncestélyek.

Akkoriban ilyformán hívták Katót táncba:

— Aki szőgre akarja akasztani gondjait, az siessen a város palotaházába, ahol kínálják magukat a sokféle vigasság, ki a táncokat módjával rophatja, a kockát kényévre forgathatja...

Melyik volt a palotaház? A városháza, a mely az utókor számára is megmaradt. Volt is eredménye a hívásnak. „Felélenkült a borongós város”. Abban az időben ugyanis

zárt társaságokban is tilos volt a tánc.

Kegyetlen, szigorú kormányzati szellem uralkodott. Panaszkodik is a keserű krónikás: — tüzelője mellett búsulhatott mindenki, gázolván a zavaros gondokban, mert ha a kemény statutumok ellenére a burger mégis táncra vagy mulatásra vetemedett, minden irtalom nélkül tömlőcbe vetették, vagy

isméklődés esetén tizenkét nálcával keményen megcsapták.

Bizonyos, hogy akkoriban nem volt valami aranyélet Temesvárott. Halállal bűnhődött, aki egyetlen élfát kiirtott, egyízben tizenkét akasztás is volt néhány hónap alatt, a deres pedig olyan vígan működött, hogy csak úgy porzott a delikvensnek nadrágja, feltéve, hogy rajta hagyták a serény botozók. Igaz viszont az is, hogy akkoriban sok sópredék népség szívargott be a Bánság fővárosába és így nem volt teljesen indokolatlan a példátlan szigor. A tisztviselők mértéktelenül basáskodtak. II. József császár két ízben is személyesen járt Temesvárot és amit tapasztalt, azt bizony nem szolgált nagy gyönyörűségére. Javult azonban az idők járása, így Temesvár is engedelmet kapott bécsi módi bálok tartására. Természetesen bér ellenében.

A jogot valami Drághy Dóme vette bérbe s a bérlet fejében megkapta a városház gyűlés-termet, a konyhát és egyéb helyiségeket. Háromkirály után azután megkezdődtek a bálok, amelyeket

hetenkint háromszor, hétfőn, kedden és szerdán tartották, este héttől reggel háromig.

Februárban csak reggel ötkor volt záróra. Megélevedett a városháza tája, mikor az est kiterítette sátorát. A kivilágított termekből zene és dobverés csalogatta a vendégeket. Tódult a nép, aki csak tehetett, lesziarta az egy forint és nyolc krajcár, hogy részvehesen a vigalomban.

Februárban csak reggel ötkor volt záróra. Megélevedett a városháza tája, mikor az est kiterítette sátorát. A kivilágított termekből zene és dobverés csalogatta a vendégeket. Tódult a nép, aki csak tehetett, lesziarta az egy forint és nyolc krajcár, hogy részvehesen a vigalomban.

A teljes egyenlőség jegyében zajlottak le ezek a bálok.

Annyira leomlottak a társadalmi válaszfalak, hogy a mai Szovjetországnak sem rendezhetnék különben. Egy volt az úr és a paraszt, a főtiszt a legkisebb iparossal, elérhető a cseleddé is, csak az inasoknak livrében, szolgálóknak

bübos főkéntben nem volt szabad megjelenniük.

Valahol ott sárgúlnak még a bécsi főbál-komiszáriusok küldött jelentések is, amelyek tanusítják, hogy a bánsági bálokon igen jól mulattak az emberek. A fiatalok vidáman forogódtak, az öregek pipa és pohár mellett nézelődtek, kártyáztak, vagy forgatták a kockát. A rendre muskétás katonák ügyeltek, akik

kilajgálják a borosakat és szenteleneket, akik pedig nagyban kártyáztak, azokat rögtön börtönbe hurcolták. 1773-ban már olyan táncos kedv uralkodott Temesvárott, hogy divatosak lettek felmadás után a húsvéti bálok. Ezek alkalmával bánsági népiszkolák létesítése céljából

tíz krajcár pótlékot kellett fizetni,

ami viharos elégtelenséget támasztott. Végül meghonosodtak az álarcos bálok is. Akarva, nem akarva, mindenkinek jelmezben és álarcban kellett megjelennie a táncestélyeken. Hogy miért, maig is rejtély. Nem is fogjuk megtudni sohasem, mert a múlt köde mindent befed, beburkol mindent, ami valaha élt, mulatott, örvendezett...
Flaneur.

Közel százezer lejes lopás Hargitay Bertalan vezérigazgató lakásán

A szobalány lopta el a jótékonycéla összegyűjtött pénzt, melyet a rendőrség megtalált

Kolozsvárról jelentik: Pénteken reggel terjedt el a hír a városban, hogy Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank igazgatójának lakásán betörtés történt s az ismeretlen tettes kilencven ezer lejt vitt magával. Utána jártunk az ügynek és sikerült megállapítanunk, hogy a betörtés tettesét a nyomozást folytató rendőri közegek még csütörtökről-péntekre virradó éjszaka letartóztatták Mátyás Péter Ilona, húsz éves,

tordaszenteslői illetőségű elvált asszony személyében, aki a bankigazgató családjának, mint szobalány volt alkalmazásban. Az érdekes részletekben bővelkedő betörésről az alábbiakban számolunk be:

Mintegy két hónappal ezelőtt Hargitay Bertalan új szobalányt fogadott. Rendes, takaros, husz éves elvált asszony volt Mátyás Péter Ilona, akinek a keze alatt csak úgy égett a munka. Szombaton este bálra rendezett az Arvaleánynevelő Otthon, amelynek elnöknője a jótékonyágáról ismert Hargitay Bertalané volt. Hozzá folytak be a báli jegyek megváltásának összegei is, amelyeket egy vas kazetában őrzött az egyik ruhaszekrényben. A kazetában már közel 90 ezer lei volt együtt.

Csütörtökön este Hargitayné szimfónikus hangversenyre ment. Hargitay Bertalan külföldön tartózkodik. Hargitayné éjfélután jött haza a szimfónikus hangversenyről. Az előszobába ajtaja tárva-nyitva volt. A szobában a fehérnemű szekrény ajtaja ugyancsak nyitva. Hargitayné azonnal a szekrényhez rohant. Ugyanis ebben a szekrényben őrizte az Arvaleánynevelő Otthon báli pénzét, egy másik kazetában hatalmas értéket képviselő ékszereit és egy harmadik kazetában pedig huszonezer lejt. Két kazetta érintetlenül feküdt a helyén, — de a harmadik, amelyben a báli jövedelmet tartotta, üres volt.

Hargitayné felköltötte a szobalányt és a szakácsnét. Azt állították, hogy nem hallottak semmi zajt, de a szobalány elszápadt. Hargitayné észrevette idegességét. Tíz perc múlva már a helyszínen volt Draghiciu dr. bűnügyi igazgató és két detektív. A rendőrségi közegek azonnal tisztában voltak a helyzettel.

Csak olyan alak ki követhette el a lopást, aki ismerte a helyzetet és a körülményeket.

A szobalány pénteken ismerte be, hogy a hiányzó pénzt ő lopta el. A lopásra már napok óta készült. Miután magamhoz vettem a pénzt — mondotta Mátyás Péter Ilona, akivel a helyszínen újra játszották a lopást — nem tudtam mihez kezdeni vele. Félttem, hogy megtalálják nálam. Összeesomagoltam és egy újságpapírba göngyöltve, hosszú spárgán kieresztettem a gyerekszoba ablakán. A spárga egyik végét a rácshoz kötöttem. Ugy gondoltam, hogy holnap reggel, amikor kinyitja a házmester a földszinti lakosztály ajtaját, majd magamhoz veszem. A rendőrség a szobalány vallomása alapján hiánytalanul meg is találta az összeget.

Új angol csodagyógyszer a tüdőgyulladás gyógyítására

Londonból jelentik: Egy új angol gyógyszer, az „M. & B. 693”, az idei télen rendkívüli mértékben csökkentette Angliában a tüdőgyulladás halandóságát. Csupán december hónapban körülbelül 200 londoni életét mentette meg. Ebben a hónapban szokta a tüdőgyulladás Angliában a legtöbb áldozatát szedni. Az elmúlt decemberben azonban

minimális számú áldozatának száma.

Most már minden londoni kórházban és igen sok vidéki kórházban is alkalmazzák az új gyógyszert. Mielőtt ilyen általános alkalmazására került volna sor, alapos klinikai próbának vetették alá. Az M. & B. 693-mal kezelt száz beteg közül csupán nyolc halt meg, míg száz olyan beteg közül, akit ezzel a gyógyszerrel nem kezelték, huszoneg.

Az angol orvosok „drámai sikerrel” beszélnek. — Az eredmények kétségtelenül teszik, — mondják — hogy amennyiben a gyógyszert a betegség jelentkezésétől számított négy napon belül alkalmazzák,

megakadályozza a fertőző folyamat továbbterjedését és gyors gyógyulást okoz.

A gyógyszer aránylag olcsó. Egy kurához átlag 15 tablettát szoktak használni, ezeknek az ára összesen 15 shilling. Mielőtt az M. & B. 693-at alkalmazni kezdték, szérumokat használtak az angol kórházakban és egy-egy ilyen szérumkezelés 30 fontba is belekerült.

Az új gyógyszert novemberben kezdték használni, decemberben már minden londoni kórházban alkalmazzák. Attól fogva

hétről-hétre csökkent a tüdőgyulladás áldozatának száma.

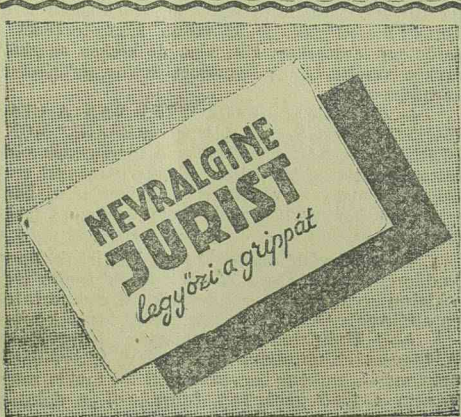
Különösen nagy jelentősége van a gyógyszernek a 60 éven felüli betegek esetében. Ebben a korban

igen nagy a tüdőgyulladás halandóság. Mielőtt az M. & B. 693-at felfedezték, négy ilyen öreg beteg közül átlag három meghalt. Az új gyógyszer alkalmazása óta a 60 éven felüli tüdőgyulladásos betegek közül csak minden ötödik hal meg.

Negyven tüdőgyulladásos gyermekben is kipróbálták a gyógyszert. Csak kettő halt meg közülük.

A gyógyszert dagenhami (Essex grófság) patikusok találták fel. Az M. & B. kezdőbetűi a szert gyártó cég nevének két betűje.

Az „M. & B. 693” apró tablettáit rendszerint megtörve, tejjel szokták bevenni. Nincs kellemetlen ízük. Négy óránként kap a beteg egy-egy tablettát. A szer bevétele után a hőmérséklet azonnal csökkenni kezd. A szer tudományos neve 2— (aminobenzensulphonamido) pyridine.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 6 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Tánca perdül

A temesvári magyarság Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepének estéjén, Tánca perdül a magyarság, de nem azért, mintha nem volna semmi baja-gondja, mintha az élete csupa jólét, gondtalanság és öröm lenne. A magyarság léteinek utja ugyan nem igen különbözik más nemzetiségek sorsától és ugyanugy, mint azoké, nincsen illatos rózsalevéllé telehintve. A mai kor remegése, nyomottsága, rengeteg veszélye, hajszája, gazdasági válsága ránehezedik a magyarságra is és semmiképpen sincs sok ok-alapja hejehujára, dáridóra, táncolásra. Amde azért a temesi magyarság csütörtök este mégis tánca perdül és kívánatos, hogy az akkor tartandó magyar bálra a magyar nemzettestvérek minél nagyobb számban gyülekezzenek össze. Szüksége van a temesi magyarságnak is arra, hogy sok anyagi és lelki győtrődésére egyszer egy esztendőben a vidámság fáklójánál meggyujtsa szívének sok szomorúságára a vigasztalódás, az enyhülés szövétnéket. Szüksége van a magyarságnak is arra, hogy a sok szomorúság közepette egyszer egy esztendőben derít és kedélyt varázsoljon a lelkekbe. És szükség van erre a magyar bálra, hogy háromszázhatvanöt kemény munkában eltöltött nap után egy éjjelen át szórakozzék és együtt legyen barátságos testvériesülésben. Legfőképpen pedig szükség van erre a magyar bálra a magyar jótékonyk-ság céljából. Mindenki gondoljon arra, hogy bármilyen rosszul megyen is a sora, főlös számban vannak nemzettestvérei, akikkel az élet még sokkalta-sokkalta mostohábbban bánik. Vannak magyar családok, melyeknek házigazdája a nyomor, a nincstelenség, a nélkülözés. Vannak magyar iskolás gyermekek, akik fáznak, éheznek és rongyoskodnak és emiatt képtelenek iskolába járni. Az inséges magyar családokat egy-egy falat kenyérhez, a magyar iskolás gyermekeket ruhához, tandíjhoz és iskolakönyvhöz kell juttatni. Ez a megmondolás vezesse mind-azokat a magyarokat, akik töprengenek azon, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett mehetnek-e bálba. Eppen a rossz viszonyok között rájuk fér egy kis tisztos szórakozás és a bál jövedelméből ráfér egy-egy csekély adomány számos még szegényebb magyarra. Ezért elkerülhetetlen kötelesség a magyar bál sikerét minél tömegesebb megjelenéssel biztosítani.

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet, keleti szél és a hőmérséklet csökkenése várható.

— A POSTA VEZÉRIGAZGATÓSÁGA ezúton hozza tudomására a közönségnek, hogy a törvény 51-ik szakasza értelmében 1939. február 1-től a posta fel van jogosítva, hogy az ország bármely helyiségebe szállítson magán-, vagy kereskedelemügyi bíróságok iratokat.

— **KEDVEZŐEN FOLYNAK A TÁRGYALÁSOK A NEMETORSZÁGI ZSIDÓK KIVÁNDORLÁSÁRA.** Berlinből jelentik: Rublee az eviani bizottság elnöke már 3 napja tárgyal Berlinben a németországi zsidók kivándorlásának pénzügyi lebonyolításáról. Beavatott körökből származó értesülés szerint a tárgyalások kedvező mederben haladnak és minden remény megvan arra, hogy sikerül rendezni a nemetországi zsidók kivándorlásával kapcsolatos pénzügyi kérdéseket.

— **KITÜNETETT MAGYAR TÁBORNOKOK.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó Bantua tábornagyhadügyminiszternek és Werth gyalogsági tábornok, vezérkari főnöknek, az első osztályú magyar érdemrendet adományozta.

1852. január 29-én született Caragiale Ion Luca hírneves román író. Régebben a bucu-restii nemzeti színház igazgatója volt, később azonban teljesen az írásnak szentelte magát. A legjelesebb román vígjátékíró. Számos darabja ma is műsoron van a román színpadokon. Sok humoros elbeszélést is írt. Napasta című színdarabjából készült Sabin Drăgoi hasonló című operájának szövege.

1860. január 29-én született Csehov Anton Pavlovics orosz író. Tulajdonképpen orvos volt, azonban nem folytatott gyakorlatot, mert minden idejét az irodalom költötte le. Kiváló művelője volt a humoros irodalomnak. Regényeken és elbeszéléseken kívül drámákat és vígjátékokat is írt.

1434. január 30-án született Csezmicei János pécsi püspök és költő. Janus Pannonius néven, mint tudóst és írókat egész Európában ismerték. Nagybátyja volt Vitéz János nagyváradi püspök, aki az árván maradt fia neveléséről gondoskodott és Olaszországba küldte tanulni. Hazatérése után Mátyás király előbb titeli prépostta, majd pécsi püspökké nevezte ki. Harmincyok éves korában halt meg. Költeményeit leginkább latin nyelven írta. Az első magyar nyelvtankönyvnek ő volt a szerzője.

1933. január 30-án nevezte ki Hindenburg német birodalmi elnök Hitler Adolfot, a német nemzeti szocialista párt vezérét Németország kancellárjává. Az előzetesen megtartott parlamenti választások alkalmával a nemzeti szocialisták óriási többséget kaptak és ennek a következménye volt a kinevezés. Ma van hat éve, hogy Hitler, aki Hindenburg halála után az állam feje is lett, a német birodalom ügyeit intézi.

Farsangi naptár

Január 29. Táncoz teadélután a Gyárvárosi Női Misszó rendezésében az Ifjúsági Egylet Tigrului uca 7 szám alatti helyiségében.

Február 1. A bírósági tisztviselők táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A temesvári Román Nőegylet bálja a Tiszti Kaszinó termeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagytermében.

Február 4. A Gyárvárosi Zene és Dalegylet farsangi táncestélye a római katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben.

Február 11. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület jelmez arcos bálja Bontila uca 7 szám alatt.

Február 12. Az élelmezési iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23. Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

— **ARANYCEMPÉSZ BANDA UTÁN KUTAT A FŐVÁROSI RENDŐRSÉG.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi szigoranca nagyarányú vizsgálatot indított a hálókocsitársaság vagonjaiban talált és cempészés céljából elrejtett arany ügyében. Megállapították, hogy a cempészbandának Cernautiban és más nagy városokban is voltak összeköttetései.

Rheumatikus fájdalmaknál egy bedörzsolés valódi Diana sóborszesszel, enyhülést hoz.

— **AUTÓSZERENCSETLENÉG.** Bucurestiből jelentik: Manoliu és Visina ügyvédek autóján igyekeztek Ploesti felé. A 32 számú kilométerkőnél a sofőr egy lovat akart kikerülni, de közben az autót árokba vezette. A két ügyvédet súlyos sérüléseivel kórházba vitték.

— **NYOLCVAN VADLOTTJA VAN A CERNAUTHI HAMIS ALLAMPOLGÁRSÁGI BÜNERNEK.** Cernautiból jelentik: A törvényszék vádiratot készített a hamisított állampolgársággal rendelkező mintegy 80 vádlott ellen, akiket az új büntetőtörvénykönyv 412 szakasza alapján fognak megbüntetni.

(—) **Légvédelmi gyakorlat.** Megírtuk, hogy kedden, január 31-én, Temesvárott újabb légvédelmi gyakorlatot rendeznek. A gyakorlatot este félnyolc és félkilenc óra között tartják meg.

(—) **Unitárius egyházak közgyűlése.** A temesvári unitárius egyház évi közgyűlését nem ma — miként tervezték — tartja meg, hanem a jövő vasárnap, február 5-én délután öt órakor az evangélikus templomban.

NAGYÍTÓ-ÜVEGEK

olvasó, bélyeg, gabona, LUPÉK óriási választéka érkezett

Kecskeméti Temesvár 1, Bul. Duca 2.

— **AMERIKA KORLÁTLAN MENNYISÉGBEN SZÁLLIT REPÜLŐGÉPET FRANCIÁOR-SZÁGBA.** Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a tegnapi sajtóértekezleten bejelentette, hogy az Egyesült Államok repülőgépgyárai, a washingtoni kormány tudtával megállapodást kötöttek a francia kormánnyal, hogy korlátlan számú hadirepülőgépet szállítsanak a francia légihaderő részére.

— **VASUTI SZERENCSETLENÉG PLOESTIBEN NÉGY HALOTTAL.** Ploestiből jelentik: Tegnap a ploestii rendező pályaudvaron egy tehervonat belerohant egy petróleumszállító vonatba, aminek következtében robbanások történtek. A szerencsétlenségnek 4 halott és 6 súlyos sebesült áldozata van. Az okozott kár 20 millió leire tehető. A rendezőpályaudvaron történt szerencsétlenség ügyében a vizsgálat megállapította, hogy a felelősség Stoinescu Constantin forgalmi tisztviselőt, Munteanu Tudor és Vasile Gheorghe váltóőröket és Tase Gheorghe tolatófőnököt terheli. Ezeket a tisztviselőket nyomban felfüggesztették a szolgálatól. Az okozott kár közel 2 millió lei.

— **NEM MOND LE A KÁRPÁTALJAI MINISZTER.** Prágából jelentik: Prchala tábornok lemondása a kárpátaljai miniszterségéről valótlannak bizonyult. A prágai központi kormány el van határozva arra, hogy a minisztert megtartja. Hír szerint Révay miniszter szombat reggel Prágába érkezett és utazásának célja ennek a kérdésnek rendezése.

— **NEMZETKÖZI REPÜLŐMEETING BANEASAN.** Bucurestiből jelentik: A légügyi szövetség júniusban Baneasan nagy repülőmeetinget rendez, amelyen a kiváló nemzetközi pilótákon kívül a román pilóták legkitűnőbbjei is részt vesznek.

— **Copernicust hivatalosan lengyel nemzetiségűnek minősítették.** Varsóból jelentik: A bigosi törvényszék határozatot hozott, amely szerint Copernicus Miklós, a világhírű csillagász, lengyel nemzetiségű volt. A német népcsoport ugyanis a múlt évben kiadott történelmi munkájában azt állította, hogy Copernicus a németek egyik legnagyobb tudósa volt.

— **ÉVEKEN AT SZÉKSZORULÁSBAN SZENVEDŐ EGYÉNEK** gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejönnek, ha reggelként felkeléskor és este lefekvés előtt is egy-egy félpohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

— **ELITÉLT REFORMATUS LELKESZEK.** Az elmúlt év októberében gyűlést tartottak Szamosújváron a környék református lelkészei, amely alkalomból Lőrinc János esperes utasítására az ünnepélyes istentiszteleten a „Ne csüggedj el kicsiny serg” című zsoltárt énekelték el. A gyűlésen Veress László lelkészintézet indítványt tett, hogy nyújtsanak be az illetékesekhez emlékiratot és kérjék, hogy hetenként két vallásórát tartassanak az iskolában, mint azelőtt. Popovici Alexandru szamosújvári hivatalnok feljelentést tett Lőrinc János és Veress László ellen, mert a zsoltárban revisionista tendenciát látott, a hetenként kétszeri vallásoktatás megszavaztatása pedig, a feljelentő véleménye szerint, ugyancsak az irredentizmust szolgálta. A kolozsvári katonai törvényszék most tárgyalta az ügyet. A vádlottak teljes egészében beismerték a terhükre írt cselekményeket, de hangoztatták, hogy semmiféle politikai szándékosság nem vezette őket. A védőügyvéd azzal érvelt, hogy ugyan ennek a zsoltárnak a szövegét a román bibliában is meg lehet találni. A törvényszék Lőrinc János esperest ezer leire, Veress László lelkészt pedig kétezer lei pénzbüntetésre ítélte.

(—) **Népszámlálást Szilovenszkóban.** A Szilovenszkóban megtartott népszámlálás szerint az összlakosság 2.799.000. Nemzetiség szerint a lakosság a következőképpen oszlik meg: 2.291.000 szlovák, 51.907 cseh, 41.691 morva, 67.000 magyar, 128.000 német, 78.000 kárpátoros, 27.000 cigány. Érdekes, hogy zsidó vallásúnak 87.882 személy mondotta magát, de zsidó nemzetiségűnek csak 29.928.

(—) **Az élelmezési iparosok céhének bálja.** Nagy előkészületek folynak az élelmezési céhcsoport részéről február 12-én rendezendő farsangi mulatság sikere érdekében. A mulatság a kultúrpalota, volt Ferdinand szálló emeleti nagytermében lesz és a rendezőség most küldi szét a meghívókat. Aki ilyenre igény tart, forduljon a céhcsoport titkárságához.

(—) **Végvári orvos halála.** Végváron meghalt 77 esztendő korában Zwirn Béla dr. nyugalmazott járási orvos. Jóval a háború előtt mint fiatal orvos Temesvárt is folytatott gyakorlatot, majd kinevezték Végvárra járásorvosnak, ahol évezedeken keresztül működött. Nemcsak jó orvos, hanem jó ember is volt. Halálát gyászolja feleségén kívül négy fia — köztük Zwirn Imre temesvári tisztviselő és Zwirn József aradi főmérnök. — négy leánya és nagy rokonsága. Holttestét Temesvárra hozták és ma, vasárnap, délelőtt tíz órakor temetik a zsidó temető halottas csarnokából.

(—) **Ingyen utazás a vasúton.** Számos üzletben úgynevezett kilométer-szelvényeket osztanak szét a vevők között, akik a megfelelő számban összegyűjtött kilométer-szelvényeket bármikor beválthatják az Orient Turist Lloyd S. A. R. helyiségeiben ugyanolyan kilométer távolságra szóló vasúti jegyre. Azok az üzletek, amelyek ilyen kilométer-szelvényeket osztanak szét vevők között, a kirakatba helyezett közleménnyel figyelmeztetik erre a közönséget. Ezeket a kilométer-szelvényeket Temesvárott a Orient Turist Lloyd józsefvárosi, Carol-út 24. szám alatti helyiségében lehet beválni.

(—) **ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!** Felkérjük hátrétek előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat beküldjék szíveskedjenek, nehogy a lap későbbben fennakadás álljon be. Mindazok, akik csak most fizetnek elő, visszamenőleg megkapják azokat a számokat, melyekben a részvény közöttük, hogy ők is elejétől kezdve élvezhessék.

(—) **Kiutasítók: külföldi szakmunkások.** A munkaügyi minisztérium illetékes bizottsága, a mely a külföldi szakmunkások ellenőrzésével foglalkozik, leguóbbi ülésén számos külföldi munkás tartózkodási engedélyének meghosszabbítását elutasította. Többek között Temesvárról a következő külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyét utasították el: Klein Imre magyar állampolgár, Linek Ede, Havlicsek Jan, Zdenek Netušil csehszlovák állatváltó, Colombo Arhur, Colombo Romolo, Gherghini Alfonso, Dell Ava Fausto, Bianconi Modesto, Longarini Mario, Giovanni Valenti, Tuni Querino olasz állampolgárok.

(—) **A Titan-Nadrág-Kalán munkásainak bérkonfliktusa.** A temesvári munkaügyi vezérfelügyelőség február harmadikára tűzte ki a döntő tárgyalást a Titan-Nadrág-Kalán társaság igazgatósága és a munkások között felmerült bérkonfliktus ügyében. A tárgyalásokat Hanes Traian munkaügyi felügyelő vezeti.

(—) **Szereb dalárdák hangversenye.** A temesvári szereb dalegyesületek Szent Száva napján a gyárvárosi Vigadóban nagyszámú közönség által látogatott, kiválóan sikerült együttes hangversenyt rendeztek. Vegyes- és férfikarokkal működött közre Kosztics Péter karnagy vezénylete alatt a Szerb Dalárda, Sumsy Vladimir karnagy vezénylete alatt, a Sloga és Gyoryevics Péter karnagy vezénylete alatt a Zora. Magánszámokat adtak elő Arsenovics Deszánka és Sandics Szvetozár, akik szereb népdalokat énekeltek. A hangversenyen a szereb ifjúsági egyesület tamburazenekara is közreműködött és egyben a magánszámokat is kísérték. A műsor keretében Bugarszky János diakónikus szép előadást tartott Szent Száváról. A hangverseny, a melynek minden egyes számát a közönség lelkesen megtapsolta, igen szép szereb kultúrinnep volt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLEI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, január 29-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerzár.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszerzár.

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszerzár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerzár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerzár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerzárára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, január 30-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Gätz gyógyszerzár.

A II. kerületben a Dacilor utcában levő dr. Kovács gyógyszerzár.

A III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sarga gyógyszerzár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerzár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerzár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerzárára állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) **Házasságok.** A temesvári anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték házasságukat: Biraescu Ion bírósági tisztviselő és Lovas Anna, Bücher János lakatos és Kirsch Irma, Rumbach Ferenc asztalos és Keith Anna, Kugel Vilmos bádogos és Brückler Magdolna, Truppel József szűcs és Klein Erzsébet, Sánta Antal asztalos és Bukovics Elvira, Makkai Jenő bronzmíves és Rausch Erzsébet, Raszszillier Károly mentő és Tomann Margit, Povascan Aurel szabó és Ciulec Maria. Weisz Ferenc kereskedelmi alkalmazott és Krausz Fanny Mara Ion rendőr és Pardos Maria. Weissenhoffer Antal szerelő és Solymosy Vilma.

(—) **A temesvári repülő építése.** Avram Dimitrie belügyi vezérfelügyelő Temesvárra érkezett, ahol felülvizsgálja az épülő repülőter munkálatait, terveit és számadásait. Avram vezérfelügyelő tegnap tisztelő látogatást tett dr. Marta Alexandru királyi helytartónál.

(—) **Gyermekszépségverseny a moziban.** A szépségverseny résztvevőinek fényképeit ma, vasárnapról kezdve vetítik a Scala-moziban. Minden előadáson tíz kép kerül vetítésre.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Mateu Mária született Brinda hetvenhat éves, Grosz Mária született Katrein hetvennyolc éves, Toma Lyubica született Brinzel nyolcvanhat éves, Preisach Teréz született Bracsoll harminckett éves, Pfeiffer Péter 65 éves szabó, Soceanu Dumitru 23 éves katona, Kovács Márton 68 éves munkás.

Telefon-sírások

A telefon nagyszerű intézmény, mely lehetővé teszi, hogy egyszerű hívással elérjük azt, amire azelőtt személyes találkozás volt szükséges és sokszor nagy költséget igénylő utakat kellett megtennünk. Az idős azonban valóságos átokká válhatik, ha például éjjel felhívunk és kiderül, hogy tévesen kapcsolt az automata. Elfordul az is, hogy sürgősen kellene beszélnünk, de hiába emeljük a kagylót, a bekapcsolást jelentő zugs nem hangzik fel. A kagylónak többszöri levétele és felvétele után végre megkérlelhetjük a kapcsolót. Elfordul azonban az is, hogy megmakacsolja magát és nem szól. Ilyenkor visszaszűrjük a telefonelőtti időkben. Megtörténik, hogy este akarunk valamit hívti, tudjuk, hogy a hívott otthon van, mert ő is várja az üzenetet, de a bűgös utáni tárcsázás hiábavaló, — a hívott felnek az automata nem csenget. Felhívod a 02 számot, mely alatt előadható minden reklamáció, jelentkezik is, de mikor megmondod, legyen olyan kedves és nézzessen utána, miért nem csenget a telefon, érlelyesen kioktát: mit gondolsz, miért van ő ott? Nem tudod, hogy kilenc óra elmúlt? Ha valami panaszod van, aludj veled egyet és reggel majd add elő, mi fáj. Nem is érsz rá megköszönni a szives felvilágosítást, mert kikapcsol, illetve leteszi a kagylót, mielőtt szóhoz jutnál. Hiába van telefonod, hiába sürgős az üzeneted, várhatok másnap reggelig. Ilyenkor sem öröm a telefon, ami van és még sincs. Aztán ráébredsz, hogy miért fizess havonta ötszáz lejt lakásod telefonjéért, amikor az úgynevezett ikerállomások csak háromszázötven lejt fizetnek havonta bér fejében? Bejelentet az igazgatóságnak, valamelyik napon megjelenik egy szerelő lakásodon és drótot húz a falon a szomszéd szobába, melyet ott csomóba köt és a falhoz erősít. Ezzel addigi egyéni telefonállomásmód íkret kapott. Előre örülsz, hogy a következő hónapban százötven lejt kevesebbet fizetsz, mint eddig. Amennyiben a fizetésnek egyáltalán örülni szokott az ember. Előkelően póstán elküldik az előfizetésről szóló számlát és csodálkozni állapítod meg, hogy az előfizetési díj nem változott, mert most is ötszáz leimni tekintélyes összeg szerepel a kimutatásban. Szerényen, ahogyan egy szegény telefonelőfizetőhöz a milliárdos telefonosnappal szemben illeik, megrázkéltatod, miért takálnak ilyen sokra? Akkor kiderül, hogy az átviteli illeleik százötven lejt. Sokat írtam már életemben, de ilyen sorájtat soha nem sikerült elérnem a legszenzációsabb cikkel sem. Nem, nem, nincsen öröm öröm nélkül, nincsen telefon panasz nélkül. Még akkor sem, ha az történetesen automata. És ha háromszor annyiba is kerül, mint azelőtt, amikor még a központ szives közvetítésével kapod meg, vagy nem, a hívást számolod.

(x.)

(—) **A Gyárvárosi Zene- és Dalegyület farsangi áncsesélye** február 4-én esti 9 órai kezdettel a Ka. olikus Ifjúsági Egyület helyiségeiben lesz. Belépési díj 30 lei a mellékjárulókokkal együtt. A rendezőség különféle szórakoztatásokról gondoskodott. Meghívók előjegyezhető Jancsó csemegeüzlet Coronini-tér, telefon: 3344.

(—) **Egyesületi közgyűlések.** Ma délelőtt tíz órakor az Erzsébetvárosi Polgári Kör a Kiefer-féle vendéglőben, a Magyar Nőegylet délelőtt tizenegy órakor a Magyar Házban levő helyiségében és a Temesvári Magyar Dalárda félizenkétórakor a belvárosi Unirii-tér 3. szám alatt levő Valkay-féle tánciskolában évi rendes közgyűlést tart.

(—) **Temesvári szobrász kiállítása** Bucurostiban. Gombosiu Stefan szobrász, a temesvári szépművészeti akadémia tanára február elsejétől kezdődőleg Bucurostiban a Dalles-teremben kiállítást rendez. A kiállításon a művész legszebb tizenöt alkotása kerül bemutásra. Gombosiu Stefan készítette a temesvári Eminescu-szobrot és Carol királynak a kulurpaltában rendezett román népművészeti kiállításon látható mellszobra ugyancsak Gombosiu munkája.

(—) **Születések.** A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Mihály Tibor, Mihály Viola, Ionescu Gheorghe, Gersberg Klára, Ács Sándor, Rabong István.

— AKI EGÉSZ NAP OTT GÖRNYED AZ IRÓASZTAL MELLETT, igyek reggelként felkeléskor egy kis pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet, mert a bélműködést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést éénkíti és a munkaképességet fokozza. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Korcsolyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaelőtti falcák, konyhaberendezési tárgyak** nagy választékban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) **MEGHOSSZABBITTÁK AZ ADÓVALLOMÁSOK BENYUJTÁSI HATÁRIDEJÉT.** A temesvári pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminisztérium az adóvallomások és a bérlokról szóló kimutatások benyújtási határidejét február 28-ig meghosszabbította.

(—) **Téliárúk és maradékok az előrehaladott idény miatt** mélyen szállított árakon eladatnak Klein és Frank-cégnél, Temesvár, Belváros.

(—) **A MOSÁST ÉS VASALÁST VÉGZŐ MUNKÁSOK IS A VEGYIIPARI CÉH TAGJAI.** A temesvári munkakamara közli az érdekeltekkel, hogy a munkaügyi minisztérium rendelete értelmében a vegyipari munkások céhe a nyolcadik csoportba sorozott munkások közé felveszi azokat is, akik mosást és vasalást végeznek. Ugyancsak felveendő a céh tagjai közé a mosással és vasalással foglalkozó önálló iparosok is, még pedig a céh hatodik csoportjába.

Műsor

M Ū S O R :

VASÁRNAP, JANUÁR 29.

APOLLÓ: *Tiroli hangverseny* (német film). Matiné: *A férfi sorsa a nő* (angol film).

ATLANTIC: *Május* (német film) és *A szent tigris* (angol film).

CAPITOL: *Dzsungel szerelem* (angol film). Matiné: *A férfi sorsa a nő* (angol film).

RIVOLI: *A nyugat leánya* (német film). Matiné: *A nyugat leánya* (német film).

SCALA: *Szívek csalóganja* (angol film).

HÉTFŐ, JANUÁR 30.

APOLLÓ: *Tiroli hangverseny* (német film). ATLANTIC: *Május* (német film) és *A szent tigris* (angol film).

CAPITOL: *Dzsungel szerelem* (angol film). RIVOLI: *A nyugat leánya* (német film).

SCALA: *Szívek csalóganja* (angol film).

Begovits-tánciskolájában

I., Libertatii-tér 14., I. emelet,

február 6-án új tánckursus kezdődik

Táncórák: hétfőn, szerdán, pénteken

Boldogtalan királyfi végzetes szerelme

Ölven esztendeje, hogy Rudolf trónörökös tragikus körülmények között hirtelen meghalt

Január 30-án van ötven esztendeje annak, hogy Rudolf Ferenc Károly József főherceg, magyar és osztrák trónörökös rejtélyes körülmények között hirtelen meghalt.

1858. augusztus 27-én született a Bécs közelében lévő laxenburgi kastélyban, mint Ferenc József király és Erzsébet királyné egyetlen fia. Gondos nevelésben részesült és mint a magyar trón várományosának, kilenc esztendőskorában már magyar tanárai is voltak. Tanították Rimely Károly és Rónai Jácint püspökök, továbbá Bartos János miniszteri tanácsos. Katonai és polgári tanulmányainak befejezése után 1877-ben nagykorúnak nyilvánították és 1879-ben belépett a hadseregbe. Két esztendőn keresztül nagyobb utazásokat tett Spanyolországban, Északafrikában, Egyiptomban és Palesztinában. 1881 májusában feleségül vette II. Lipót belga király leányát, Stefánia hercegnőt. 1883-ban megkapta az altobornagyi rangot, 1888-ban pedig gyalogsági főfelügyelő lett.

BOLDOGTALAN HÁZASSÁG

Rudolf igen fölvilágosodott szellemű volt.

Magyarul tökéletesen beszélt és ír, sok barátja volt a magyar főurak között, akiknek birtokain sokat vendégszékelt és vadászott.

A pesti nemzeti Kaszinónak is gyakori vendége volt. Szívesen foglalkozott tudományokkal, földrajzzal és természetrajzzal, szociológiával és irodalommal. Utazásait két könyvben írta meg. Rudolf trónörökös indította meg Az osztrák-magyar monarchia írásban és képen című nagy földrajzi és népművelési munkát, amely magyarul és németül huszonegy kötetben jelent meg.

Minden jel azt mutatta, hogy Rudolfból nagy uralkodó lesz,

amikor váratlanul megtörtént 1889. január 30-án a nagy tragédia.

Rudolf házassága Stefánia hercegnővel kezdettől fogva boldogtalan volt. Férj és feleség nem értette meg egymást. Stefánia hideg és csupa méltóság volt. Rudolf pedig csupa derű, kedély és melegség. Ha magához való párra talált volna, mint férj is eszményi lett volna. Mikor megszületett a házaspár egyetlen leánya, Erzsébet főhercegnő — aki 1902. január 23-án Windschraetz Ottó herceg felesége lett — ugyilátszott, hogy a gyermek révén Rudolf és Stefánia között mégis helyre áll az egyetértés.

A beavatottak azonban csakhamar látták, hogy ez hiú remény volt.

A nyilvánosság előtt ugyan együtt mutatkoztak, azonban a házastársi kötelék teljesen megszakadt köztük. Rudolf nem lépte át felesége lakosztályainak küszöbét. Legtöbbszörre Mayerlingben tartózkodott ottani vadászkastélyában, vagy más vidéki kastélyiban, esetleg barátainak valamelyikénél. Ferenc József és Erzsébet gyakran megkísérelték Rudolfot kibékíteni Stefániával, azonban hiába. A sikertelen békekiértelem miatt sokszor éles jelenetekre került a sor a bécsi Burgban.

Rudolf trónörökös a nyolcvanas évek második felében megismerkedett Vecsera Mária bárónővel, egy elszegényedett, előkelő család sarjával. Vecsera Mária bárónő igen szép leány volt, állandóan mosolygott, csupa derű és kedély volt. Olyan nő volt, amilyen Rudolf házastársának kellett volna lennie. Az ismeretség eleinte ártatlan és kacérkodó flörtnek indult.

Később azonban végzetes szerelme lett belőle.

Bratfisch bécsi fiákeres, aki Rudolf trónörökös állandó bérkocsisa volt, valahányszor mulatságra indult, gyakran vitte Vecsera Mária-t a mayerlingi vadászkastélyba, ahol a szerelmesek találkoztak.

A nagy szerelemről csakhamar suttogni kezdett egész Bécs és a hír eljutott az udvari körökbe is. Nem maradhatott a dolog titokban Ferenc József király és Erzsébet királyné előtt sem. Ezek keserű

szemrehányásokkal illették Rudolfot és kéreccsel, fenyegetéssel igyekeztek rábírní, hogy szakítson Vecsera Máriaival.

Rudolf pedig azzal a tervvel foglalkozott, hogy lemond a trónról és feleségül veszi szerelmét, ha szülői nem egyeznek bele második házasságába. Ehhez természetesen arra lett volna először is szüksége, hogy elválhasson első feleségétől, Stefánia hercegnőtől. Megbizottai útján tapogatózott Rómában, vajjon a pápa elválasztaná-e? Nagy kedvetlenség és lehangoltság fogta el, amikor Rómából megérkezett a válasz, hogy

a pápa nem hajlandó a házastársak elválasztani egymástól.

SZIV ÉS HATALOM

Ferenc József akkor nemcsak atyai tekintélyt vetette latba, hanem mint uralkodó is föllépett Rudolfal szemben. Magához hivatva kihallgatásra és ráparancsolt, hogy

szakítson Vecsera Mária bárónővel, különben hatalmát lesz kénytelen éreztetni vele szemben.

Ugyanakkor kijelentette, hogy 1889. január 29-én a bécsi Burgban az uralkodóház családi estebédre ül össze, amelyen Rudolfnak ki kell békülnie Stefániával. Rudolf megígérte a szakítást kedvesével és a kibékülést feleségével, meghajolt az uralkodó előtt, összeütötte bokáját, megfordult és távozott. Ha Ferenc Józsefben akkor megszólalt volna az apa és néhány meleg, néhány vigasztaló szót is intézett volna fiához, talán nem következett volna be a szörnyű tragédia.

Ferenc József azonban sohasem látta el, mindig kemény maradt még egyetlen fiával szemben is.

Az utolsó vacsora

Rudolf ezalatt barátainak társaságában vigan töltötte az estét a mayerlingi vadászkastély nagy ebédlőjében, ahol tizenketten voltak együtt. A szakács pompás vacsorát készített, amelyhez a komornyik nagyszerű bort és pezsgőt szolgált föl.

Nagy volt a vidámság

és a vendégek nem ütöttek meg azon, hogy Rudolf időnkint bocsánatot kért és el-elűnt. Sejtették valószínűleg, hogy Vecsera Mária a kastélyban van, de természetesen óvakodtak arról beszélni.

A mulatozás a kastély ebédlőjében egyre magasabb fokra emelkedett. Az urak tömörkedtek itt, daloltak és hangosan beszélgettek. Haláltáncban, ahol a vendégek egyike-másika kereveteken és szőlyékekben elbóskolt, a többi pedig mámorában már csak egymagával és a szeszrel törődött, Rudolf trónörökös

végleg visszavonult és az éjszaka hátralevő részét Vecsera Mária bárónő társaságában töltötte.

A trónörökös komornyikja megfigyelte, hogy a hálószobában reggelig égett a világosság. A szerencsétlen szerelmesek bizonyára sokat beszélgettek boldogtalan sorsukról és akkor juthattak tragikus elhatározásukra.

Később a komornyik elbeszélte, hogy korán reggel, amikor az éjszakai homály még nem oszlott el teljesen, Rudolf kijött a hálószobából és

dölgöző szobájába ment néhány pillanatra.

Pepita nadrág és házikabát volt rajta, — mondotta a komornyik, — érdeklődött, hogy a vendégek elmentek-e már? Mikor a komornyik jelentette, hogy nemrég felcélhelődtek, befogattak és eltávoztak, némán bolintott és visszament a hálószobába.

Hogy Vecsera Mária bárónő akkor még életben volt-e, nem sikerült sohasem megállapítani. A komornyik valamivel későbbben revolverdörrenésre lett figyelmes és berohant a hálószobába. A szelcs ágyon ott látta holtan a bárónőt és a trónörökösöt. Rudolf kezében még ott volt a gyilkos pisztoly. Lehetséges, hogy szerelmét még hajnalban lőtte agyon, amikor a lövés zaját elnyomta a mulatozás zsvaja és

reggel aztán végzett önmagával is.

BUTOR modelleinket a szezon végétével nagyon olcsón árúsítjuk:

INTERIOR

Mobile moderne III. Bu'ev. Carol I. I. em. Tel. 21-54

Rudolf trónörökös halotthalvány volt, amikor kijött a kihallgatásról. Azonnal Bratfischert küldött és Mayerlingbe hajtatott, ahonnan azonban január 29-én reggel visszatért Bécsbe.

Január 29-én délelőtt Bratfisch fiákerével végighajtott Bécs különböző utcáin és több főúri palotában levelet adott le. A levelekben meghívók voltak aznap estére a mayerlingi vadászkastélyba nagy mulatságra. A levelek kézbesítése után Bratfisch jelentkezett Rudolfnál, aki beült a bérkocsiba és

kihajtatott Mayerlingba.

Onnan a fiáker azonnal visszajött és délután Bratfisch levéllel kereste föl Vecsera Mária bárónőt. A fiatal bárónő bundába burkolózva, sűrűn elfátyolozva csakhamar helyet foglalt a fiákerben és elindult Mayerlingbe, ahonnan már nem tért vissza többé élve.

Mayerling kastélyában Rudolf trónörökös fogadta Vecsera Mária-t és a hálószobájába vezetete, ahol számára egy kis asztalkára terített vacsorához. Megmondotta a bárónőnek, hogy barátai kijönnek estére a kastélyba és megkérte, erre való tekintettel, tartózkodjék a hálószobában. Megígérte azonban, hogy az est folyamán többször benéz hozzá.

Amikor este lett, egymásután fordultak be a meghívott vendégek hirtői a mayerlingi kastély kapuján. Ugyanakkor a bécsi Burgban is összegyűltek az uralkodó család tagjai a közös estebédre. Ott volt Ferenc József király, Erzsébet királyné, több főherceg és főhercegnő, ott volt Stefánia is,

csak Rudolf nem volt ott.

Vártak rá, küldték utána, de hiába. Végül is a király intésére nekifogtak a vacsorának, amely igen nyomott kedélyhangulatban, jóformán teljesen szótlannal folyt le. Vacsora után hamarosan szétoszlottak.

Erre enged következtetni, hogy a komornyik csak egy lövést vélt hallani. Lehetséges azonban, hogy gyors egymásutánban kétszer dördült el a fegyver.

A komornyik a tragédiát még a délelőtti folyamán tudomására hozta a bécsi udvarnak. Ferenc József megrendülve hallgatta fia tragédiáját, de a következő pillanatban már összezsédelte magát és intézkedett. A királynéval maga közölte az esetet.

A halott fiatal bárónő férfitörökönait még aznap arra kényszerítették, hogy menjenek Mayerlingbe és szállítsák el onnan Vecsera Mária holttestét. Nem vihették el azonban Bécsbe, hanem

a kis Heiligenkreuz község temetőjében kellett sűrűgösen eltemetni.

Rudolf holttestét Bécsbe szállították, gyászpompával fölgravatolták és ünnepélyes temetést rendeztek. Koporsóját a kapucinus barátok templomának sirboltájában helyezték el.

A nyilvánossággal csupán annyit közöltek, hogy Rudolf szerencsétlen körülmények következtében hirtelen meghalt. A tragédia ügyének kimerítő vizsgálatot tartottak, azonban a felvett jegyzőkönyveket sohasem hozták nyilvánosságra. Mindazokat, akik a szomorú esettel kapcsolatosan bármilyen módon szerepeltek, örök titoktartásra kötelezték. Nem szólhatott semmit a szolgaszemélyzet, a szerencsétlen bárónő családja, az éjszakai mulatozás egyik résztvevője sem, sőt még Bratfisch fiákeresnek is megtiltották a beszédet.

Külföldi lapok fantasztikus cikkeket közöltek a mayerlingi tragédiáról. Könyvek is jelentek meg róla. A magyar lapok csak hosszú idő múlva foglalkozhattak az esettel. Később füzetes regények is jelentek meg a boldogtalan királyfi szomorú történetéről. Hogy mindabból, amit a külföldi és a belföldi lapok, a könyvek és a füzetes regények közöltek, mennyi az igazság, pontosan

sohasem lesz kideríthető.

Ennek a cikknek az adatait is ebből a soknemű anyagból merítettük. Valószínű, hogy némileg mégis közel jár az igazsághoz.

(K. e.)

A NOBEL-DIJAS JOLIOT NYILATKOZOTT A MESTERSÉGES RADIOELEMEK FONTOSSÁGÁRÓL

Párisból jelentik: Nemrégiben feltűnő hír jelent meg a francia lapokban. A két Nobel-díjas francia tudós, Frédéric Joliot és felesége, Irène Joliot-Curie, a nagy Curie-házaspár leánya, megtalálta a mesterséges rádium előállításának titkát. Ha meggondoljuk, milyen hatalmas eredmények fűződnek a nagy Curie-házaspár csodálatos felfedezéséhez és milyen felbecsülhetetlen jótéteményeket köszönhet az emberiség a rádiumnak, érthető az az izgalom, amely ezt a hírt fogadta.

A rádium felfedezése és annak alkalmazása a rákgyógyítás terén és az orvostudomány különböző területein csodálatos eredményt jelentett. De az eredmény csak gyönyörű biztató ígért maradt mindeközül, mert hiszen a rádium csak olyan kis mennyiségben állott a tudomány rendelkezésére, hogy nagymértékben megnehezítette annak tömeges gyógyító alkalmazását. Ezért felbecsülhetetlen az a felfedezés, amiről hírt adtak a francia lapok. Ez azt jelenti, hogy

egyszerre óriási lendületet vehet a rádium felhasználásának tudományja.

Érthető, hogy a világsajtó legkiválóbb képviselői ostromolják a Joliot-Curie házaspárt, információkért. Ez a két puritán tudós azonban bezárkózik laboratóriumába és idillikus seceauxi villájába. A laboratóriumában elfeledkeznek a háborgó világ keserveiről, a seceauxi villában pedig a laboratórium gázai áramfejlesztő gépéről és elektronjairól. Ebben a villában Frédéric Joliot és Irène Joliot-Curie megszünnnek viághírű tudósok lenni. Valamilyen meghatározó puritán egyszerűséggel és szeretettel merülnek bele azokban a problémákba, amelyeket két pompás gyermekük — a 12 éves Heléne és a 6 éves Pierre — nevelése ró rájuk.

Abban a különös szerencsében részesültünk, hogy megnyitottak előttünk a seceauxi villa kapui és megnyitottak a féltve őrzött laboratórium csodálatos titkait.

A FIATAL TUDÓS BESZÉL.

Frédéric Joliot volt az, aki egy hosszú, többórás beszélgetés során elmagyarázta, mi igaz a francia újságok híradásából és mit jelent az új felfedezésük.

— Közel tíz éve tudjuk, — mondotta a közvetlen modorú fiatal tudós, aki külsejében sokkal inkább emlékeztet egy ruganyos sportemberre, mint arra a tudósfiataira, amelyennek általában a Nobel-díj kitüntetését elképzeljük, — mit jelent a mesterséges rádióaktivitás. Háa gazdag poloniumforrásainknak, rájöttünk, hogy a neutronok végtelen könnyűségi kis magvaszkákat lövellnek ki. A felfedezésünket következő esztendőben Amerika és Anglia tudósai elébük vágta. Sokkal kitűnőbb felszerelésük volt, mint nekünk. Ez lehetővé tette számunkra a „testek” mesterséges átalakítását.

— Két módszerre esküdtek a világ tudósai. Az egyik igen magas 500.000—1.000.000 volt feszültségű generátoroknak a használata volt. A második módszer a ciklotronok alkalmazása, hogy az atomrészeket 50.000 voltos feszültség alatti etapontként gyorsuló mozgásba hozza. Ezeknek a kísérleteknek csodálatos eredménye az a megállapítás volt, hogy az így mesterségesen előállított kilóvált testek csóvája sokkal intenzívebb rádióaktív hatású, mint a legerősebb ilyen hatású ismert természetes rádióaktív testek.

— E felfedezés után a véletlen juttatott közelebb célunkhoz. Ilyen véletlen felfedezés adta kezünkbe a kulcsát annak, hogyan emelhetjük fel a feszültséget 500.000 voltból 1.200.000 voltúra.

— Hogy ma már tudunk-e mesterséges rádiumot előállítani? Nem! Ilyen formában ez nem áll. De annyi igaz, hogy készülékeink ma már lehetővé teszik számunkra

olyan sugarak előállítását, amelyeknek hatása vetekedik a természetes rádióaktív testek sugárzásának hatásával.

Ez már magában nagy eredmény. Különböző laboratóriumainkban öt-öt készülékünk vannak, ame-

lyek készen állnak a munkára. Eddig soha el nem ért feszültség mellett képesek ilyen természetű sugárzások előállítására.

— Minthogy pedig mesterséges rádióaktív elemeket sikerült a múltban előállítani a természetes rádióaktív testek által kibocsátott sugarakkal, a fentebb részletezett eredmények

a mesterséges úton és komoly mennyiségben előállított rádióelemek gyártását jelenti.

— Meggyőződésem, nincs messze az a nap, a mikor a mesterséges rádióaktivitás a praktikus orvostudomány felhasználásának területére kerül és új, eddig ismeretlen lehetőségekre világít rá.

„NEM HISZEK CSODÁKBAN”

(Meggértük Frédéric Joliot-t, mondja el, mit jelent gyakorlati eredmények tekintetében ez a felfedezés?)

— Nem hiszek a csodákban — válaszolta a fiatal tudós. — Nem szabad azt hinnünk, hogy már holnap csodálatos rádiumpülákat tudunk gyártani, amelyek egyszerű lenyelésével gyógyíthatjuk, mondjuk a rákbetegséget és ezzel kiirthatjuk az emberiségnek ezt a rettenetes átkát. Azt is hozzátehetem, ma még nem lehet pontosan átlátni, hogy a mesterségesen előállított rádióaktivitásnak a gyakorlatban milyenek lesznek az eredményei.

— De ennek a vizsgálatnak is a mi feladatunk. Gondoljunk csak a veszélyesség elleni szérúm,

vagy a röntgensugarakra, sőt hozzátehetjük magának a rádiumnak a felfedezésére. Azok, akik eljutottak ezekhez a felfedezésekhez, talán maguk sem áldották azokat a döntő lehetőségeket, amelyeket ma már mindnyájan ismerünk.

— Egyelőre elégedjünk meg azzal, hogy sikerült olyan mennyiségű gamma-sugarat előállítanunk, amelyeknek előállításához eddigi ismereteink alapján 30 gram természetes rádiumra lett volna szükség. Az eredmény orvosi felhasználása, előreláthatólag, hamarosan bekövetkezik. Ebben az esetben

a rák gyógyításának problémája lényegesen egyszerűbbé válik.

— Hiszen már az a csekély mennyiségű rádium is, amely kórházaink birtokában van, jelentős gyógyító eredményekre képes. Természetes, tőléről sem elegendő, hogy évenként meggyógyítsa azt a 2000 beteget, akin a rák tünetei mutatkoznak. Ennyire tehető egyedül Franciaországban évenként a rák megbetegedések száma. De ha sikerül rendszeres alapra helyezni a mesterségesen előállított rádióaktív testek gyártását, kétségtelenül hatalmas léptekkel közeledünk a rák problémájának végleges megoldásához.

— Mikorra várható ez az eredmény?

— Erre a kérdésre nagyon nehéz válaszolnom. Egyelőre még időre, sok-sok pénzre és nem kevesebb türelemre van szükség.

Frédéric Joliot-Curie búcsúzása előtt végigvezet a laboratórium óriási gépezetei között. A két nagy Curie emléke lebeg ezek fölött a csodálatos gépek fölött. Az övék volt az első lépés dicsősége és az a hatalmas jótétemény, amit a polonium és az ezt követő rádium felfedezése jelentett. Gyermekük ma megvetették annak a csodálatos hídnak az alapjait, amely a tudomány harcosai előtt tátongó utolsó szakadékon vezet át a túlsó parton csábító ígért-földre... (A. L.)

Beszéljünk egy kicsit a szerelemlről

Statisztikai adatok a sziv világbirodalmáról

Sokezer férfi küldte be válaszát egy nagy amerikai lapnak arra a huszonöt kérdésre, a melyek mindegyike az első szerelem titkai körül mozgott. A bizalmas kérdésekre adott feleletek egész kis statisztikát, a sziv számadatait állították össze s éppen mivel a szivek világbirodalmának adatairól van szó,

az első szerelem statisztikája

nemcsak Amerikában helytálló, hanem — azt hisszük — nálunk is.

AZ ELSŐ „SZERELEM”

Az első kérdés ez volt: Milyen idős volt Ön, amikor először tett benyomást az ellenkező nemre?

A válaszokból kiderült, hogy voltak ugyan egyesek, akik csak harminchat éves korukban, a nagyobb, sőt tulnyomó többség azonban kijelentelte, hogy tizennégy éves korában ért el ehhez a döntő fordulóhoz.

AZ ELSŐ CSÓK

Ez volt-e az első, akit életében először megcsókol? — érdeklődött a második kérdés.

A feleletek kétharmada igennel jelezte, hogy az első szerelmes benyomás csókkal végződött.

Arra a kérdésre, mennyi idő telt el a megismerkedéstől az első csókiig, a válaszok egy másodperc és tíz év között ingadoztak. A levélírók negyedrészre bevallotta, hogy az első csókot az ismeretség első órájában kapta, kétharmada azonban csak az első fél év után jutott el ideig. A nőknek ugyszólván mindegyike nála idősebb férfittel kapta az első csókot. Egy-két kivétellel a levelek ugyanakkor azt is elárulják, hogy az első csók az első szerelmet is jelentette.

BÜVÖS KOR: 16 ÉV

Mikor lett igazán, de amugy Istenigazában először szerelmes?

Erre a kérdésre kísérletiesen egyformák a válaszok, mintha csak összebeszéltek volna a levélírók. Jelentéktelen számú választól eltekintve, a tulnyomó többség úgy emlékszik, hogy tizenhat éves korában lett igazán szerelmes. De az eltérő válaszok is ekörül a kor körül mozognak. Rangsorban: tizenöt, tizenhat és tizennyolc év... Azonban ezek az első igazi szerelmek nem tartottak soká. Alig néhány esetben érte meg második évfordulóját. S ugyszólván egyikből sem lett házasság, de még eljegyzés sem.

MEGISMERKEDÉSTŐL AZ ELJEGYZÉSIG

Egyik kérdés azt szerette volna megtudni, mennyi idő telt el a megismerkedéstől az eljegyzésig?

A feleletek érdekesekek: két órától harminchat évig terjednek. Legtöbben az ismeretség első hat hónapjában jegyzik el egymást.

ELJEGYZÉS ÉS HÁZASSÁG

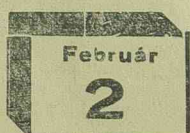
Vajjon házassághoz vezetett-e az eljegyzés? — tudakolja egy másik kérdéscsoport első pontja.

Átlagban száz válasz közül ötvenegy igen, negyvenöt nemmel és négy még nemmel felelt.

Az eljegyzés felbontásának okai rangsorban a következők: jött egy harmadik és felborította a készülő házasságot; nézeteltérések és kiábrándulás, a szülők beavatkozása; az egyik fél hosszabb távolléte.

A kérdezetteknek több, mint fele csak egyszer jegyezte el magát életében. A rekord egy férfi, kilenc eljegyzése volt.

A válaszadók kétharmada házasságban él, sőt, mint a válaszokból kiderül, boldog házasságban, de legalább is boldog szerelemben. A levelek ugyanis nagyrészt így végződnek: „Azóta boldogan élek...”

MAGYAR BÁL

A TEMESVÁRI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

KÖZGAZDASÁG

Árfolyamok, gabonaárak

SZOMBAT, JANUÁR 28.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, francia lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, olasz frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befoglatatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.60—27, néme; márká 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiacra a buza iránt élénk kereslet mutatkozott és az irányzat szilárd. A tengeri és a többi gabonamű iránti érdeklődés csendesebb. A piaci árak a következők: buza 76—77 kilós 400, buza 78 kilós 410, buza 79 kilós 415—420, tengeri 330—335, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 390, tokmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

— MINTA ÉRTÉKNELKÜLI CSOMAGNÁL NEM KELL SZÁMLA A VÁMOLÁSNÁL. Amióta az importárúkra vonatkozó számlákat az árbizottságnak láttatni kell, a bucestii kereskedők csak nagy utánjárás és kesedelem után kapták meg azokat az árakat, amelyek, mint értéknélküli minták érkezik. A pénzügyminiszter rendelkezésére a postai vámhivatal minta értéknélküli csomagok után nem kérhetnek számlákat.

(=) Kimerült a német exportkontingens. A bucestii kiviteli intézet és a német Reichstelle között megállapodás jött létre 30.000 élő és 20.000 vágott romániai sertésnek Németországba történő kivitelére. Ez a kontingens e hét folyamán kimerült és Flondor, az állatkiviteli szindikátusok szövetségének elnöke Berlinbe utazik az új kiviteli kontingensről szóló megállapodás megkötése céljából.

— Kiadják a negyedülv importengedélyeket. A kontingentálási igazgatóság a napokban ülést tartott Gh. Leonte államtitkár elnöklése alatt. Az ülésen megállapították az egyes cégek ez év első negyedére szóló importkvótáit. Az 1939. év első negyedére szóló importengedélyeket néhány napon belül kiadják.

A temesvári iparos színház helyzete az iparosok társadalmi segélyezéséről szóló törvény megjelenése után

A hivatalos lap decemberi számában törvény jelent meg, amely a kereskedők és iparosok társadalmi segélyezéséről és biztosító intézetéről szól. A törvény szerint ugyanis bármilyen jótékony célú és segélyező intézmény, vagy alapítvány, amely kereskedőknek és iparosoknak segélyezésére, védelmére és pártolására létesült,

összes ingó és ingatlan vagyona a kereskedők és iparosok segélyező és biztosító hivatala teljes tulajdonába és birtokába megy át.

Tudomásunk szerint a temesvári érdekesültek a fenti törvényszakaszban említett vagyonnal nem bírnak és így ez a rendelkezés azokat nem is érinti. Az ipari munkaadók szindikátusa részéről kijelentik, hogy a szindi-

kátus sem ingó, sem ingatlan vagyonnal nem rendelkeztet és nem is rendelkezik, tehát a törvény nem érinti.

Ami az ipari színházat illeti, az nem jöhet új tekintetbe, mert az külön házzövetkezést képez, amely tudvalevőleg likvidálás alatt áll és egyelőre a jogi helyzete rendezést még nem nyert.

Ez a törvényszakasz azért sem érinti az ipari szindikátust, mert a színházra vonatkozólag a bíróság mondja majd ki az utolsó szót. A színház szövetkezet azon az állásponton van, hogy 1934-ben hozott közgyűlési határozata értelmében bármikor hajlandó a munkakamarával, illetve a munkaügyi minisztériummal megállapodást létesíteni, ha a részvénytulajdonosok teljes összegben kielégítést nyerne.

— A MUNKAADÓK A KÖTELEZŐ TANONCOKTATÁS ELLEN. Egyes munkakamarák azzal a követeléssel fordultak az iparosokhoz, hogy minden három munkás után egy tanoncot vegyenek fel. Az illető munkakamarák területén levő iparosok sérelmesnek tartották ezt az intézkedést és a munkaügyi miniszterhez fordultak, aki legközelebbi rendeletet ad ki arról, hogy tanonctartásra az iparosok nem kötelezhetők.

— A LONDONI KERESKEDELMI KAMARA AKCIÓJA A ROMÁN-ANGOL ÁRUCSEREFORGALOM KIMÉLYÍTÉSE ÉRDEKÉBEN. A londoni kereskedelmi kamara a bucestii kereskedelmi kamara tudomására hozta, hogy az angol piacok kedveznek a román termékeknek. A fővárosi lapok ezzel kapcsolatban megálapítják az angol piaci lehetőségek alapos tanulmányozásának szükségességét a Nagy-Britanniába irányuló román kivitel fokozása érdekében. Erre szükség van a román kereskedelmi és pénzügyi adósságok kompenzálása végett is.

— A SZÖVETKEZETEK OSZTALÉKA. A Szövetkezetek Nemzeti Intézete, a szövetkezeti törvény alapján, a múlt évi százalékot az ország összes szövetkezeteire vonatkozólag a következőkben határozta meg: népbankoknál 4, falusi fogyasztási szövetkezeteknél 7 és fél százalék, minden más városi szövetkezetnél 7, a falusi szövetkezeteknél 10 százalék az osztalék.

— TÁRGYALÁS A CUKORRÉPATERME-LŐK ÉS A GYÁRAK KÖZÖTT. A vegyes cukortermelési bizottság elkészítette a folyó gazdasági évre a szerződés típusokat és a termelők és gyárak most a kultiválás alá kerülő területmennyiségről tárgyalnak.

— 2200 DARAB KÜLÖNBÖZŐ MEZŐGAZDASÁGI GÉP VÁMMENTES BEHOZATALA. A földművelésügyi minisztérium átiratot intézett a pénzügyminisztériumhoz, amelyben 2200 darab különböző mezőgazdasági gép vámentes behozatalára kért engedélyt.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Utánnomás tilos.

— Yvonne-nak, mint mondtam, ezüst hangja volt. Az énekszója korán nyilvánult meg benne. Kitűnő mesterek vezetése alatt elsőrangú énekesnővé fejlődött. Már szerződése is volt Marseilleba. Mielőtt elutazott volna, résztvett a vizsgaelőadáson. Arra a vizsgaelőadásra, amelyet az Antoine-színházban tartottak meg, egyik barátja révén Etienne d'Hiver is elvett. Mire az előadás véget ért, teljesen megfeledkezett a lyoni lányról, akinek udvarolt és elhatározta, hogy vagy Yvonne Gerandeaux lesz a felesége, vagy senki más. Pedig akkor még csak a műsorról tudta a fiatal énekesnő nevét. Nem nyugodott azonban, amíg napok mulva személyesen is meg nem ismerte. Bejáratos lett a családhoz és nem-sokára megkérte Yvonne kezét. Ez habozott, hogy a regyogónak ígérkező színpadi pályát, vagy pedig a férjhezmenést válassza-e. Végül — és annál is inkább, mert jómódoru és rokonszenves kérője kedvére volt — a férjhezmenést mellett döntött.

— Regényesen indult házasság. — kockázta meg véleményét a rendőrtiszt.

— Az is maradt mindvégig, — folytatta elbeszélését Paul Ringelot, — mert z szerelem, amely a házastársakat egymáshoz fűzte, amikor az oltár elé léptek, sohasem enyhített el, de még csak nem is fakult meg. Boldogabb emberpárt nem lehetett találni, mint Etienne d'Hiver és felesége volt. Az évek előrehaladásával szerelmük és egymáshoz való vonzódásuk csak fokozódott, erősödött. Tényleg úgy éltek, mint két turbékoló galamb. Csak egymásnak és csak egymásért éltek. Mikor aztán most hét esztendő előtt Etienne barátom a lábán kapott vérmérgezés következtében tragikus módon meghalt, at-tól féltünk, hogy felesége beleőrül a fájdalomba. Egyik ajúlásból a másikba esett és hónapokig tartott, hogy gyakran egyedül ült a szobában és han-

gosan beszélt elhalt férjéhez, aki maga mellett élőknek képzelt. Feleségem, akivel elejétől kezdve a legjobb barátok voltak, sokat mellette volt és sikerült visszatértenie a való életbe.

Ringelot azután elmondotta, hogy barátjának és cégtársának elvesztése rája is annyira hatott, hogy visszavonult a gyár vezetésétől. Hosszu munka után nyugalomra vágyott. A virágzó nagy vállalat láttat, Moussille-pezsőgyár átvételére részvénytársaság jelentkezett. Etienne d'Hiver övegye szintén beleegyezett a gyár öt illettő felerészének átadásába. Az üzletet előnyösen kötötték meg, amennyiben a részvénytársaság nemcsak nagyobb összeget adott nekik, hanem a vételi szerződés egyik pontja szerint köteles volt úgy d'Hivernek, mint pedig Ringelotnak, illetve ennek halála esetére özvegyének, életük fogytáig havonta husz-huszezer frank életjáradékot fizetni.

Yvonne d'Hiver férjének halála után fenntartotta ugyan a kapcsolatot régi barátaival és sűrűn érintkezett a Ringelot-házaspárral, máskülönbön azonban a maga egyéni életét élte. Az év nagy részét Lyonban töltötte, de a gyászév után sokat utazgatott. Hónapokat töltött Párisban, valamint a különböző nagyvilági fürdőhelyeken, Deauvilleben, Biarritzban, Nizzában, Chamonixban és másutt. Az előkelő úri életet és a szép ruházatkodás megengedhette magának, mert a számára biztosított huszezer frankos havi jövedelemből tellett mindenre.

— A nyilván milyen a személyzet? — érdeklődött Rivossier.

— Említettem, — adta meg a választ Ringelot, — hogy van egy siket portás-kertésze. Van ezenkívül három nőalkalmazottja is, szobalány, szakácsnő és mendenes. Ezek férjhezmenésekor kerültek háztartásába és azóta sem hagyták azt el. Közben azonban mindhárman házasságot kötöttek s saját külön lakásuk van a városban, ahol férjükkel és gyermekeikkel élnek. Reggel korán jönnek és ebédig maradnak. Délután és este d'Hiverné sohasem vette igénybe szolgáltatukat és cselédjei kedvéért a vacsorát mindig házon kívül fogyasztotta el. Nagyon szerette a hangversenyt, a színházat s a mozit és akár Lyonban tartózkodott, akár pedig másutt, minden este megtalálta a maga szórakozását.

— Kik lártak a házához? Férfivendégek?

Ringelot meghökölt a kérdésre, majd vontatottan felelt:

— Értsem, hogy mit akar ezzel kérdezni. És tudom azt is, hogy ezt a kérdést rendőri szempontból természetesnek kell találnom. Mondtam már, hogy d'Hiverné még most is tündérien szép volt annak ellenére, hogy már ötven éves. Alakjának báját, rugékonyságát, arcának üde frissességét, hajának tizianszerű rozsdavörös színét, szemének csillogását, hangjának csengését mindvégig megtartotta. És amikor férje halála után a hónapokig benne tombolt viharos fájdalom elszunnyadt, lassankint visszatért régi mosolygós kedélyessége, mindenkit lebilincselő kedvessége is. Nem csodálatos jelenség tehát, hogy a férfiak úgy körülrajongták, mint pillangók a fényt. Számos házassági ajánlatot is kapott. Voltak ezek között olyanok, amelyek elsősorban csakis a személyének szóltak, de tagadhatatlanul voltak olyan ajánlatok is, amelyeknek az asszony szépsége mellett az is indítóoka volt, hogy az áhitott asszonynak vagyona és tekintélyes életjáradéka volt. Azonban d'Hiverné a kérőkre mind kikoszorazta. Elhalt férjének emléke annyira szent volt előtte, hogy egyetlen férfit sem tartott érdemesnek arra, hogy Etienne utódja legyen.

— Komolyabb flörtje sem volt?

— Nem tudok róla. Az utóbbi évek során sűrűn fordult meg házában és majdnem mindennapos volt ott Gérard Aubion festőművész. Amde, hogy milyen kapcsolatok voltak közöttük, azt nem tudom, jó baráti viszonyban voltak, annyi tény.

— Más lakái?

— Más olyan férfitáogatójáról nem tudok, aki állandóan járt volna a házába. Találkoznom kellett volna vele és a feleségem előtt sem maradhatott volna titokban. Mindössze azt említem még, hogy e mult esztendő nyarán körülbelül két hétig idegenből jött vendége volt a d'Hiver-villának. Az illető negyven év körül, jó megjelenésű férfi, akinek nekünk, mint néhai férje rokonát mutatott be. Nekem azonban nem volt tudomásom jutott: eszembe ezeket a rokon kapcsolatokat kétségbe vonni. Erre nem is volt semmi okom.

Paul Ringelot meghallgatt. Ezzel jelezni akarta, hogy nincsen több mondanivalója.

Sport hírek mindent felől

Költözik a labdarugószövetség. A labdarugószövetség elköltözik jelenlegi helyéről. Az ingatlan, amelyben a szövetség irodái eddig el voltak helyezve, a tulajdonos eladta. Egyelőre nem lehet tudni, hogy hova költözik a labdarugószövetség.

Nem utazhatik Jugoszláviába a Ripensia. A temesvári Ripensia még a bajnokság megkezdése előtt Jugoszláviába készült. Az együttes nem utazhatik el, mert a Ripensia felfüggesztették. A temesvári csapat a KK mérkőzésből kifolyólag tartozik a bucaresti kerületi szövetségnek, amelyről értesítette a labdarugószövetség pénzügyi bizottságát. Utolsó határnapként január 15-ét jelölte ki a fővárosi kerületi szövetség. Tekintve, hogy a Ripensia eddig nem tett eleget fizetési kötelezettségének, a szövetség felfüggesztette. Nem vette figyelembe a szövetség a temesvári csapat azon kérelmét, hogy a túl magas díjakat csökkentésék.

Oana — völegény. Oana, a fővárosi Juventus rokonszenves csapatjátékosa, a napokban eljegyezte Rodica Dumitrescu urleányt. Szadovszky és Endreffy után most már a harmadik Juventus játékos is a házasság révéné evez.

Döntetlenül játszott az UDR a resicai katonai előkészítő csapatával. A resicai UDR első edzőmérkőzését kedden délután játszotta az ottani katonai előkészítő csapatával, amelynek eredménye 2:2 volt. Félidőben az UDR 2:1 arányban vezetett.

A TMAC újabb győzelme Palesztinában. A palesztinai partján levő TMAC csapata legutóbb a Happeel együttesével ütközött meg, amelyet 5:2 (3:2) arányban győzött le. Góllövők: Possák (2), Tóth, Bedő, Zsizsik II. és Bücher.

Átszervezés előtt a labdarugószövetség. A román labdarugószövetséget átszervezik. Ebben az ügyben a legutóbb Th. Devila, Liviu Iuga és L. Stoicaru megbeszéléseket folytattak. A sajtóval egyelőre nem közölték semmit.

Az A. divíziós csapatok vezetői értekezletre gyűlnek egybe Bucurastiben. Február 5-én valamennyi divíziós egyesület vezetője Bucurastibe utazik, hogy még a szövetség közgyűlése előtt megtárgyalják azokat a nagyfontosságú kérdéseket, amelyekben a szövetség közgyűlésén határozni fognak.

Rivossier rendőrtisztnek pedig nem jutott több kérdés az észbe, de azért mégis feltett még egyet, azt, az egyet, amely nélkül rendőrségi tisztviselő sohasem fejez be sem hivatalos, sem félhivatalos beszélgetést:

— Többet nem méltóztatik tudni?

— Semmi lényegeset. Egyébiránt biztosítom önt, hogy amennyiben szükséges lesz, a továbbiak során úgy én, mint pedig feleségem készséggel rendelkezésére állok a hatóságoknak. Legfőbb vágyunk, hogy — amennyiben a gyilkosság feltevése beigazolódik — kiderüljön az igazság és a gyilkos elnyerje méltó büntetését.

Armand Rivossier az órára tekintett. Tizenegy elmúlt. Bucsuzott vendéglátójától:

— Köszönöm a felvi ágosiást, amely bizonyára igen értékes lesz a nyomozás során. Kérem, adja át üdvözlémet a madamnak.

— Nehéz feladat lesz számomra a feleségemnek elmondani, hogy a legjobb barátinóját valószínűleg meggyilkolták. Azonban nem titkolhottam el előtte. Nem akarom, hogy reggel az újságból tudja meg.

Paul Ringelo kikísérte a rendőrtisztet és amikor az az utcára lépett, újra bezárta utána a rácsos ajtó. Aztán lassu léptekkel visszament a házba és felesége szobája felé tartott. Tudta, hogy az még ébren van, mert harminc éves házasságuk során egyikük se hunyta le sohasem üdítő álmora a szemét, hogy a másiknak jó éjt ne kívánt volna. Azon tüprengött, hogy kiméletesen hogyan közölje feleségével Yvonne d'Hiver borzalmas esetét.

IV.

Armand Rivossier gyors léptekkel sietett: végig a Rue Pasteur villái között. Türelmetlenül várta, hogy mielőbb a hivatalában lehessen. Kapóra jött egy szembejövő taxi, amely üres volt. Leintette a gépkocsit, beült és rászólt a sofőrre:

— A rendőrségre! Sebessen!

Öt perc múlva már az irásztala előtt ült.

Letette maga elé az irástáskáját, amelyben ott volt a meggyilkolt asszony ridikülje és ékszere. Aztán kezébe emelte a telefonkagylót és letárcsázta a kívánt számot.

— Halló, — kiáította pillanatok múltán a készülőkhöz — itt Rivossier rendőrtiszt! A bünyvi rendőrség vezetője van ott? Igen? Főnök urnak

Rádió

VASÁRNAP, JANUÁR 29.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi tanácsok hanglemezek, háztartási tanácsok. 9.55: Harangzúgás, szentmisekövetítés, szentbeszéd. 12.30: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.05: Stroos és Vasilache humoristák. 15.20: Dr. C. Samson előadása. 15.35: Alexandru Bojenescu énekel. 15.55: Valeriu Magureanu előadása. 16.15: Ilie Rădulescu zenekara. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Táncclemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: Hanglemezek. 19.45: Gaspar Cassado lemezei. 20.25: Hanglemezek. 21.05: Hangjáték. 22: Hírek, sport. 22.15: Szalonzenekar. 23: Hírek, sport. 23.15: A hangverseny folytatása.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Operaházi zenekar. 2: Semmi se jó, amit csinálunk, minden másképp jó. Előadás. 3: Hanglemezek. 4: Mezőgazdasági előadás. 4.45: Budapesti Kamara Kórus. 5.30: Az erőszéges ház. Előadás. 6.10: Rendőrzenekek. 7.15: Deák Ferenc tréfái. Előadás. 7.40: Matolcsy Margit magyar nótákat énekel, kísér: Bura Sándor és cigányzenekara. 8.40: Sportközlemények. 8.50: Hanglemezek. 9.15: A feketeingos kultúrmozgás ének- és balalaika-együttesének hangversenye. 10: Ady Endre emlékest. 10.50: Hírek, időjárásjelentés. 11.10: Szalonzenekar. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: A magyar ékezővívó csapatbajnokságok elődöntőjének közvetítése. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Vörös Elek és cigányzenekara. 4: Hanglemezek. 5.45: Rendőrzenekek. 7.40: G. Réthy Pál sakkelőadása. 8.10: A magyar szellem Középeurópában. Felolvasás. 9: Hírek. 9.20: Kamarazene.

Bécs. 19.45: Szórakoztató zene. 21.10: Hangverseny. 23.30: Táncczene.

Belgrád. 21.30: Hangverseny. 23.30: Szórakoztató zene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 22: Hangverseny. 23.15: Szórakoztató zene. 24.15: Táncczene.

Strassburg. 23: Lemezek. 23.15: Hangverseny. 24.45

jelentem, hogy ma este az Olympe-moziban...

És részletesen beszámolt az eseményről és mindarról, amit ezzel kapcsolatban eddig megudott. Referált a Ringelot-villában, a ház gazdájával folytatott beszélgetésről is. Az államügyész nevében meghívta főnökét a reggel tartandó boncolásra és utasítást kért az újságírók számára teendő közleményre vonatkozólag is.

Amikor letette a kagylót, átsietett a sajtóirodába, ahol a szolgálatos tiszt éppen így szólt a reggeli lapok munka ársaihoz:

— Sajnálom, uraim, de nem mondhatok semmit. Nem történt semmi.

Az újságírók arcán csalódás jelent meg, távozni készültek, de egyszerre bombaként csapott le középük Rivossier kijelentése:

— Gazdag örvégyaszony rejtélyes halála az Olympe-moziban. Valószínűleg gyilkosság.

És elmondta nekik a titokzatos esetről mindazt, amit a főnökével való meg tárgyalás után a nyilvánossággal közölhetett.

Közlése szűkszavú volt ugyan, azonban reggel a lapokban mégis hasábas cikkek jelentek meg Yvonne d'Hiver haláláról. A szemfüles riporterek ugyanis nem érték be a rendőrtiszt kurta jelentésével, hanem még az éjszaka folyamán sietős magánnyomozásokat végeztek. Elrohantak az Olympe-moziba, megostromolták az igazgatót és a személyzetet, felkeresték a tetemnézőt és összehordták minden adatot, amit csak lehetett.

A cikkek nagy szenzációt keltettek és valóssággal fölvilágították egész Lyont.

Armand Rivossier, mielőtt a boncolásra indult volna, korán reggel még egyszer fölkereste Paul Ringelot villáját. Arra kérte a volt pszichológusot közölnie vele Yvonne d'Hiver hozzátartozóinak címét.

Az készségesen állott újból rendelkezésére:

— Szűőli már régebben meghaltak. Két huga külföldön él és pedig az iparművész Angliában a táncosnó pedig Németországban. Idősebb nővére, Heléne, már hosszabb ideje hátat fordított a színpadnak és felesége egy párisi ügyvédnek. Ennek megmondhatom a címét. Csak kevés türelmet kérek. Kihuzta irásztalának egyik főlkáját és turkált az ott levő levélhalmomban. Nemsokára felkiáltott:

Szórakoztató zene.

Varsó. 18.30: Szórakoztató zene. 20.50: Lemezek. 22.20: Táncczene.

HÉTFŐ, JANUÁR 30.

Bucuresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi hírek, regionális hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Gigi Zorra énekel, Liviu Teodor Teclu zongorázik. 18.40: Constanta Bădescu énekel. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Fuvó a kvartet. 19.40: Hanglemezek. 20: Av. Hurmuz Aznavorian előadása. 20.15: Hirneves énekesek lemezei. 21: Gh. Botez előadása. 21.15: Szalonzenekar. 22: Hírek, sport. 22.15: Szalonzenekar. 22.45: Szórakoztató lemezek. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Rudolf trónörökös. Felolvasás. 11.45: Kik viselték az ez gyűrűket? Felolvasás. 1.10: Eugen Stepat balalaikazenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Katonazenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákféltára. 5.45: Hírek. 6.10: K. Bárány Sziszi hegedű. 6.40: A székesfővárosi tüzoltóság és a légóltalom. Előadás. 7: Hanglemezek. 7.50: Szalézi Szent Ferenc. Előadás. 8.20: Lakatos Tóni és Misi cigányzenekara. 9: Kodolányi János és Konkoly-Thege Kálmán beszélgetése a történelmi regényről. 9.35: Operaházi zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Szalonfőttős. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Farkas Béla és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.25: Német nyelvoktatás. 7.55: Lakatos Tóni és Misi cigányzenekara. 8.30: Magyar státuszférti a polgárosodás korában. Előadás. 9: Hírek. 9.20: Sallak Pál énekel. 9.50: Táncclemezek. 10.55: Időjárásjelentés.

Bécs. 23.30: Szórakoztató zene. 1: Zenekari hangverseny.

Belgrád. 19.35: Zenekari hangverseny. 20: Lemezek. 21: Szórakoztató zene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 23.30: Hangverseny. 24.15: Táncczene.

Strassburg. 20.30: Hangverseny. 21.30: Szórakoztató zene.

— Itt van! Páris, Rue du Bac 43 szám, Madame Maneuvre.

A rendőrtiszt megköszönte a címet, beírta azt zsebkönyvébe, majd távozott.

Azonban nem ment messzire, mert a szomszédos d'Hiver-villa rácsa előtt megállapodott.

Most nem volt szükség az éjjeli engedetés megismétlésére. A rácson keresztül látta a portást és a három nőcselédet, amint a bejárat előtt izgatottan tárgyaltak. Egyikük kezében ott volt az újság, amelyet már mindannyian elolvastak. Asszonyuk szerencsétlen végéről beszéltek, sopánkodtak és jajgatnak.

Rivossier lenyomta kezével a rácsos kapu kilincset, amely könnyedén engedett. Odasietett az izgatottan tárgyáló csoporthoz:

— Rendőrtiszt vagyok, aki ebben az ügyben nyomozok. Valamennyien maradjanak itt a házban, mert a délelőtti folyamán visszajövök, hogy elvégezzem kihallgatásukat. Ugyanakkor a hatóság szemlét tart majd a lakásban is.

Ezzel otthagya az elképedt cselédeket és sietett a tetemnézőbe, nehogy lekészen a boncolásról. A törvényszéki orvos kivételével ott voltak már együtt az összes hivatalos személyek, a boncolásra megidézettek, valamint az újságírók. Nemsokára megkezdett a törvényszéki orvos is. Szolgája hozta utána táskában a boncolás megejtéséhez szükséges műszereket.

A boncolás, amelyet a törvényszéki orvos Chemien doktor segítségével végzett, megállapította, hogy valóban gyilkosság történt. A gyilkos erős vékony acélból készült hosszú tűt szurt áldozatának tarkójába azon a részen, ahol a fej koponyacsontja véget ér. A szúrás keresztülment a nyak vonalán. Megállapították azt is, hogy a tű beletörtött a nyakba, ahonnan a boncolás során annak mintegy öt centiméter hosszú végét kiemelték. A tűn utolsó látszott a friss törés recés nyoma.

— Valószínű, — mondotta a törvényszéki orvos — a gyilkosnak az volt a szándéka, hogy a tűt kihuzza a sebből. Ha ez sikerült volna neki, sohasem lehetett volna felfedezni a bűntényt, mivel a tű, mint látható, olyan vékony, hogy a beszúrási nyomot nem lehetett volna látni.

(Folytatása következik.)

KEDD, JANUÁR 31.

București, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 15: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Mutafrican mandolinzenekara. 18.50: E. Busnioceanu és I. Mitarcă saxofon duettje. 19: Tudományos krónika. 19.15: Sofia Munteanu énekel. 19.35: Marica Papageorghe-Pessione hárfázik. 20: Prof. dr. D. Mezincescu előadása. 20.15: Operett-lemezek. 20.45: Prof. Chr. Musceleanu előadása. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: Arturo Gofman énekel. 22.40: Luise Gmeiner zongorázik. 23: Hírek. 23.15: Petrică Motoi zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Látogatás egy honfoglalás kori magyar faluban. Felolvasás. 11.45: Időszéri divathírek, Felolvasás. 1.10: M. Lévy Ilonka énekel. 1.45: Hírek. 2: Országos Postászenekar. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérarak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.10: Szalonzenekar. 7: Asztalos Miklós dr. előadása. 7.30: Helmut Hídeghéti zongorázik, Hans Eggert énekel. 8: Krakkó, Lengyelország egykori fővárosa. Előadás. 8.30: Hanglemezek. 9: Négy évfolyvos. 10: Kóczé Antal és cigányzenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Thaler Gyula és Végh Mihály jazzzenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Hanglemezek. 12.40: Hoór-Tempis István olasznyelvű előadása. 1.05: Hírek.

A nyugdíjakat hétfőn vagy kedden fizetik, mert a szükséges pénz nem érkezett meg idejében

Megirtuk, hogy a temesvári pénzügyigazgatósághoz megjött a januári nyugdíjakra szóló kiutalás, de a pénz tegnap sem érkezett meg a Nemzeti Bank temesvári fiókjához. Amennyiben a kifizetéshez szükséges összeg hétfőig megérkezik, akkor a temesvári adóhivatalok holnap megkezdik a nyugdíjak kifizetését, ha azonban nem tudja a pénzügyigazgatóság felvenni a pénzt, akkor a legjobb esetben is csak kedden kezdődhetik a januári nyugdíjak kifizetése. A temesvári adóhivatalok elkészítették a kifizetés sorrendjét, de az csak akkor érvényes, ha hétfőn kezdődik a nyugdíjak kiutalása. Az egyes számú adóhivatalnál a sorrend a következő: hétfőn, január 30-án az A-F, kedden, január 31-én a G-L, szerdán, február

eelsején az M-S és pénteken 3-án a T-Z betűs nyugdíjasok jelentkezzenek. A kettes számú adóhivatal a következő sorrendet készítette: hétfőn január 30-án az A-F, kedden, január 31-én a G-K, szerdán február eelsején az L-N, pénteken, február 3-án az O-S és szombaton, február 4-én az Sz-Z betűs nyugdíjasok kaphják meg illetményüket. A harmas számú adóhivatalnál a sorrend a következő: hétfőn január 30-án délelőtt az összes katonai és vasuti nyugdíjasok kerülnek sorra, hétfőn délután 2-7 óra között az A-M betűs polgári nyugdíjasok jelentkezzenek, míg kedden, január 31-én délelőtt az N-Z betűs polgári nyugdíjasok illetményeit fizetik ki.

Átalakult az angol kormány

Londonból jelentik: VI. György angol király ma a következő miniszteri kinevezéseket eszközölte:

Dominiumügyi miniszter: Sir Thomas Inskip, Malcolm Macdonald utódjaként.

Haderő fejlesztési miniszter: Lord Chatfield tengernagy, Inskip utódjaként.

Földművelésügyi miniszter: Sir Dorman Shmith Morrison utódjaként.

Wanchester hercegség kancellárja: Morrison

volt földművelésügyi miniszter, Lord Winterton utódjaként.

Főtárnokmester: Lord Winterton, aki eddig Lancheester hercegség kancellárja volt.

Hadügyi államtitkár: Munster prof.

Lord Winterton tulajdonképpen nem tagja az átszervezett kormánynak, azonban, mint a menekültügyi bizottság elnöke fejt majd ki tevékenységét.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési árának a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzétehető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint két leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Küttli. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefonszámok: 45-06, — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Gálóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefonszámok: 5-13.

Allást keres

Fiatalfülszeresség, gyakorlattal állást keres. Vidékre is megy. Cím Prodanovits József Lipova. 625

Alkalmazás

Alkalmazni! Lécpanellap gyártásban tökéletesen gyakorlott összeszerelő munkásokat, valamint nitrocelulózalakk spricelésben gyakorlott munkásokat. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével Székely & Réti bútorgyár, Târgu-Mureș küldendők. 156

Lakás

Hónapos szobák Lei 1.300-ért Splendid szállodában. 2856

A Banca Timisoarei épületében modern
4 és 3 szobás lakás
és
egy üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házközösségénél.

Kiadó azonnalra Belváros központjában nagy üzlethelyiség, raktárral, úgyszintén nagy pincehelyiség. Bővebbet Transsylvania biztosító Str. V. Alexandri 7. Telefon: 11-74. 622

Két egyszobás lakás. Lehetőleg az I. kerületben, vagy ahhoz közel kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 680

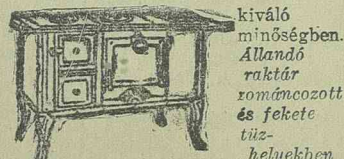
Hatszoba és alkov lakás orvos, ügyvéd, vagy irodai helyiségeknek alkalmas, teljesen különálló. II. Str. Stefan cel Mare 8. I. em. május 1-től bérbeadó. Közlelőbb II. Piata Coroini 4. I. em. 615

Garzon-lakás, vagy két kisebb szobás lakás, május 1-re kerestetik. Címeket „Jó bérű” jellegre a kiadóba kérem leadni. 688

Oktatás

Női különlegeségi szakmában praktikus tanfolyamot tartok. Érdeklődők ajánlatát „Jó jövő” jellegre alatt továbbítja a kiadóhivatal. 626

Modern takarékhelyezések

kiváló minőségben. Allandó raktár románcozott és fekete tüzelyhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Adás-vétel

Modern, új ház magasföldszintes 3 lakással, nagy gyümölcsös kerttel eladó. Érdeklődni minden nap Weisz N. úrnőknél III. Str. Coroana de Otel 10. 12-2 óra között. 624

„NIMFA“

különleges fűzőműtermen mérték után a legújabb fűző- és korzettmodelleket készíti, úgyszintén mindennemű, műtétet után szükséges kötőket. Timisoara I. Str. Vasile Alexandri No. 8.

Bizalmi embereket keresünk

gyárakban, ipartelepeken, nagyvállalatoknál, intézményeknél, akik jutalék ellenében, kerékpárjaikat eladásra ajánlják. Községi és falusi megbízottakat is keresünk. A legjobb külföldi és belföldi kerékpárokat részletfizetésre is olcsón hozzuk forgalomba. Megbízható érdeklődők adják le sürgősen pontos címüket és egyéb adataikat

„Kerékpár-Import“

jellegre borítékban e lap kiadóhivatalában.

Tengeri utazások

a HAPAG zászló alatt

egészséget, jókedvet és tudást jelentenek

HAPAG tavaszi utazások a Földközi tengerre és az Atlanti szigetekre

1. Nagy HAPAG keleti utazás március 4-26-ig
2. Nagy HAPAG keleti utazás március 29-április 20-ig
3. Görögország, Törökország, Földközi-tengeri szigetek április 23-május 12-ig

4. Az Atlanti Óceán szigetei és Marokkó, április 28-május 15-ig
5. HAPAG-utazás a Földközi-tenger keleti részébe május 14-30-ig
6. Utazás a Földközi-tengerre és az Atlanti Óceán szigeteire június 1-június 20-ig a kiváló „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal

Prospektus és felvilágosítás:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

TEMESVAR, I. Mercy-uca 1. sz. Telefon: 36-66.